

OPINNÄYTETYÖ

Verkkotoiminnan kehittäminen opiskelijakunnan toiminnassa

Hanna Hautamäki

Yhteisöpedagogi AMK järjestö- ja nuorisotyö

(210 op)

(7/2024)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi (AMK), Järjestö- ja nuorisotyö

Tekijät: Hanna Hautamäki
Opinnäytetyön nimi: Verkkotoiminnan kehittäminen opiskelijakunnan toiminnassa
Sivumäärä: 53 ja 7 liitesivua
Työn ohjaaja: Lotta Viinikka
Työn tilaaja: Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO

Tässä opinnäytetyössä kartoitettiin monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden näkemyksiä Humanistisen ammattikorkeakoulu opiskelijakunta HUMAKOn verkkopalveluista. Opiskelijakunta HUMAKOn tehtävänä on tarjota opiskelijoille tutorpalveluita ja ylläpitää opiskelijoiden yhteisöllisyyttä. Koska monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden määrä on kasvanut, verkkotoiminnan tarve ja merkitys on lisääntynyt.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden ajatuksia verkkotoiminnasta, yhteisöllisyydestä ja tutorpalveluista, sekä kehittää opiskelijakunnan verkkotoimintaa vastaamaan paremmin opiskelijoiden tarpeita.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin yhteiskehittämistä, ja aineisto kerättiin työpajoista, joissa monimuoto- ja verkko-opiskelijat keskustelivat verkkoyhteisöllisyydestä ja opiskelijakunnan palveluista. Työpajassa hyödynnettiin Edward de Bonon Kuusi ajatteluhattua -menetelmää sekä sanapilveä ja tärkeysjärjestystä, joiden avulla kartoitettiin opiskelijoiden näkemyksiä ja kehittämissuhteita.

Tulosten perusteella opiskelijakunnalle luotiin kehitysehdotuksia, jotka keskittyvät erityisesti Teams- ja Discord-alustojen hyödyntämiseen opiskelijakunnan toiminnassa. Kehitysehdotukset tähtäävät verkkotutoroinnin ja -yhteisöllisyyden parantamiseen, jotta opiskelijakunta voi tarjota entistä parempia ja saavutettavampia palveluita kaikille opiskelijoille.

Opinnäytetyö korostaa digitaalisten alustojen käyttöä opiskelijakunnan toiminnassa. Alustojen hyödyntäminen voi parantaa viestintää ja yhteisöllisyyttä muissakin organisaatioissa. Opinnäytetyö tarjoaa konkreettisia kehitysehdotuksia, jotka ovat sovellettavissa myös muiden opiskelijakuntien toimintaan.

Asiasanat: opiskelijajärjestöt, verkkoyhteisöt, tutorointi

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator, Bachelor's degree in NGO and youth work

Author: Hanna Hautamäki
Title: Developing Online Communality in Student Union Activity
Number of Pages: 53 and 7 attachment pages
Supervisor: Lotta Viinikka
Commissioned by: Student Union of Humak University of Applied Sciences HUMAKO

This thesis examines the views of multimodal and online students regarding the online services of HUMAKO, the student union of Humak University of Applied Sciences. The purpose of HUMAKO is to provide students with tutoring services and to sustain student communality. As the number of multimodal and online students has increased, so has the demand for and importance of online activity.

The aim of this thesis is to examine the views of multimodal and online students regarding HUMAKO's online activity, communality and tutoring services, as well as to develop HUMAKO's online activity to better suit the needs of students.

Co-development was used as the research method, and research material was gathered through workshops where multimodal and online students discussed online communality and HUMAKO's services. The workshops made use of Edward de Bono's "Six Thinking Hats" - method, as well as a word cloud and ranking system which were used to survey the views and development proposals of students.

Based on the workshop results, this thesis makes development proposals for HUMAKO, particularly focusing on the use of the digital platforms Microsoft Teams and Discord for online student activity. The proposals aim to improve online tutoring and communality so that HUMAKO may offer better and more accessible services to all students.

This thesis highlights the use of digital platforms for student union activity and provides concrete proposals for application. Such platforms can be used to improve communication and communality in student unions as well as other organizations.

Keywords: student unions, online communities, tutoring

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TILAAJA JA TILAUKSEN TARVE	7
	2.1 HUMAKO organisaationa	7
	2.2 Tutorointi ja verkkotoiminta HUMAKOssa	9
	2.3 Kehittämistyön tarve ja odotukset	11
3	KESKEISET KÄSITTEET	13
	3.1 Yhteisöllisyys ja verkkoyhteisöllisyys.....	13
	3.2 Ennakointi	14
4	VERKKOALUSTAT OPISKELIJAKUNNAN TOIMINNASSA.....	15
	4.1 Discord ja sen käyttö opiskelijakunnassa	15
	4.2 Teams.....	17
5	KEHITTÄMISEN MENETELMÄT.....	19
	5.1 Yhteiskehittäminen	19
	5.2 Työpajan suunnittelu ja toteutus	20
6	TULOKSET JA ANALYYSI	25
	6.1 Edward de Bono – Kuusi ajatteluhattua	25
	6.2 Hattu- harjoituksen tulokset ja analyysi.....	29
	6.3 Sanapilvi, tärkeysjärjestys ja palaute	33
7	KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	38
	7.1 Kehittämisehdotukset – Teams ja Discord	38
	7.2 Johtopäätökset.....	45

7.3 Loppupohdinta	46
LÄHTEET	50

1 JOHDANTO

Minulle on aina ollut tärkeää kuulua johonkin ryhmään tai yhteisöön. Jo peruskoulusta asti olen hakeutunut erilaisiin vastuu-, luottamus-, tai opiskelijakunnan toimintoihin. Vuonna 2018 kun aloitin yhteisöpedagogin päiväopinnot Humanistisessa ammattikorkeakoulussa, oli selvää, että haen Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKOn aktiivitoimintaan. Siitä alkoi matkani opiskelijakunnan aktiivina. Toimin jaostovastaavana, edustajistossa ja hallituksessa. Otin vastuulleni HUMAKOn verkkotoiminnan ja sen kehittämisen. Hallituskauteni päätyttyä halusin viedä työni loppuun HUMAKOlla. Oli luontevaa tehdä HUMAKOLle opinnäytetyö verkkotoiminnan kehittämisestä. Kohderyhmänä monimuoto- ja verkko-opiskelijat tuli taas tilaajan puolelta tarpeena. Opinnäytetyön tekemisen aloitin jo vuonna 2021, työn tekeminen venyi ikävästi, mutta sen aikana verkko- ja monimuoto-opiskelijoiden määrä ja verkkotoiminnan tarve on lisääntynyt. Konkreettinen tarve antoi itselleni motivaatiota jatkaa.

Opiskelijakunnan tehtävänä on tarjota opiskelijoille erilaisia palveluita ja tukea opintojen aikana. Opiskelijakunta huolehtii opiskelijoiden eduista ja oikeuksista. Opiskelijakunta edustaa opiskelijoita, ja onkin tärkeää, että opiskelijakunta pitää huolen siitä, että se kykenee reflektimaan omaa toimintaansa ja mukautumaan uusiin tilanteisiin. Koronan vaikutus opiskelijayhteisöön vaikutti niin paikallisesti, kuin valtakunnallisesti. Viimeistään koronan aikana opiskelijakunnat alkoivat pohtimaan verkkoyhteisöllisyyttä, ja sitä miten opiskelijakunta pystyy tarjoamaan palveluitaan verkkovälitteisesti. Osallistuin itsekkin lukuisiin yhteisiin kokouksiin eri korkeakoulujen opiskelijakuntien välillä, joissa käsiteltiin verkkotoiminnan, -tutoroinnin ja -tapahtumien kehittämistä ja toteuttamista.

Opinnäytetyössä otetaan selvää monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tarpeista ja toiveista opiskelijakunnan palveluihin yhteiskehittämisen keinoin. Monimuoto- ja verkko-opiskelijoille järjestettiin opiskelijakunnan toimesta työpaja, jossa hyödynnettiin Edward de Bonon kuusi ajatteluhattua-menetelmää, sanapilveä ja tärkeysjärjestystä. Näiden pohjalta saimme ajatusta mitä monimuoto- ja verkko-opiskelijat tietävät opiskelijakunnan palveluista ja mitkä kehityskohdat nousevat erityisesti esiin.

Opinnäytetyön tuotoksena on työpajan pohjalta ja tilaajan tarpeesta suunnitelma ja kehitysehdotuksia HUMAKOn Teams- alustalle. Lisäsin myös opinnäytetyöhöni kehittämisen arviointimittarin, jotta verkkotoiminnan kehittämistä pystyisi jatkossa seuraamaan ja mittaamaan.

2 TILAAJA JA TILAUKSEN TARVE

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoita palveleva opiskelijakunta HUMAKO. HUMAKOn tehtävänä on valvoa opiskelijoiden etuja ja tarjota erinäisiä palveluita, kuten jäsen- ja tutorpalveluja. HUMAKO on opiskelijajärjestö, joka muodostuu Humakin opiskelijoista ja HUMAKOn jäsenistä. Näkyvin osa HUMAKOn toimintaa on tutoreiden koulutus ja toiminnan ylläpitäminen. HUMAKO toimii myös yhdyssiteenä Humakin eri kampusten ja opiskelijoiden välillä, (HUMAKO 2024a.), esimerkiksi tutortoiminnalla ja opiskelijaedustajien avulla. (HUMAKO 2024b.).

Ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnat noudattavat ammattikorkeakoululakia ja yhdistyslakia (Yhdistyslaki 503/1989).

Ammattikorkeakoululaki 41§

“Ammattikorkeakoulussa on opiskelijakunta, johon voivat kuulua tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat. Opiskelijakunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Opiskelijakunnan tarkoituksena on toimia jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään. Opiskelijakunnan tehtävänä on omalta osaltaan valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.” (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 41§)

2.1 HUMAKO organisaationa

HUMAKOssa on erilaisia toimielimiä, joissa jokaisessa on omat tehtävänsä ja toimenkuvansa. Näitä on edustajisto, keskusvaalilautakunta, hallitus, opiskelijaedustajat, paikallistoimijat (tutorit ja jaostot), työntekijät ja mahdolliset harjoittelijat. Alla taulukko 1. jossa on HUMAKOn organisaatiokaavio, joka havainnollistaa eri HUMAKOn toimielimet.

	Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijat		Selitys: Kaikki Humakin opiskelijat
	HUMAKOn jäsenet		Selitys: Humak opiskelijat, jotka ovat ostaneet HUMAKOn jäsenyyden

	Edustajisto	Keskusvaalilautakunta	Selitys: Edustajisto, ylin päätävävalta. Keskusvaalilautakunta on edustajiston organisoima.
	Hallitus		Selitys: Tiimit: Paikallistoiminta, edunvalvonta ja jäsenpalvelut
Tutorit	Opiskelijaedustajat	Jaostot	Selitys: Tutorit: Apu ja vertaistuki Opiskelijaedustajat: Yhteistyö Humakin kanssa. Jaostot: Tapahtumat ja edunvalvonta
	Toiminnanjohtaja		
	Asiantuntija		

Taulukko 1. HUMAKOn organisaatiokaavio

Edustajisto, käyttää opiskelijakunnan ylintä päätävävaltaa. Edustajisto ohjaa hallituksen toimintaa kuten päättää opiskelijakunnan jäsenmaksuista ja päättää HUMAKOn strategiasta ja asiakirjoista (HUMAKO 2024c). Keskusvaalilautakunta järjestää ja organisoii HUMAKOn edustajistovaalit vaaliohjesääntöjen mukaisesti (HUMAKO 2024d).

Hallitus toteuttaa toimintaa- ja palveluita. Hallituksen sisällä on kolme tiimiä, joissa jokaisella on omat vastualueet. Edunvalvontatiimi, jäsenpalvelutiimi ja paikallistoimintatiimi. Tämän lisäksi on vielä tiiminvetäjien oma sisäinen tiimi, johon kuuluu toiminnanjohtaja, asiantuntija ja hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja (HUMAKO 2024e).

Opiskelijaedustajat ovat opiskelijoita, jotka osallistuvat Humanistisen ammattikorkeakoulun omiin opiskelijahyvinvointi- ja laaturyhtiin. He nimensä mukaisesti edustavat opiskelijoita Humakin henkilöstön työryhmissä (HUMAKO 2024b).

Paikallistoimijat on jaettu kahteen eri toimintaan, tutor- ja jaostotoimintaan. Tutoreiden tehtävänä on tarjota opiskelijoille tukea opintoihin liittyvissä haasteissa, ryhmäyttää opiskelijoita ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa Humakin markkinointikäyntejä esimerkiksi lukioihin ja ammattikouluihin. Tutortoiminta on Humakin tilaamaa toimintaa HUMAKO:ta. Tutoreiden tukena toimii myös Humakin nimeämä tutorlehtori (HUMAKO 2024f).

Jaostotoiminta keskittyy opiskelijoiden vapaa-ajan toimintaan, tapahtumien tuottamiseen ja opiskelijoiden edunvalvontaan. Jaostotoiminta ei ole Humakin tukemaa toimintaa, joka tarkoittaa sitä, etteivät jaostot saa rahoitusta Humakilta ja toiminnalle ei ole nimetty lehtoria kuten tutoreilla on tutorlehtorit. HUMAKO:ssa jaostoja on neljä, Kuopion -, Jyväskylän -, Turun ja Pääkaupunkiseudun jaosto. Pääkaupunkiseudun jaostoon kuuluu molemmat pääkaupunkiseudun kampukset Kauniainen ja Helsinki (HUMAKO 2024f).

Syksyllä 2024 aloittaa myös uusi paikallistoiminnanmuoto TRE- ja PKS-tiimit. TRE-Tiimi on Tampereen alueen opiskelijoista muodostettu matalankynnyksen paikallistoiminnan muoto. PKS-tiimi on vastaavanlaisesti pääkaupunkiseudun alueen opiskelijoille. Tiimi -toiminnan tavoitteena on aktivoita kyseisen alueen opiskelijoita suunnittelemaan ja auttamaan tapahtumissa ja toiminnassa. Tiimiin osallistuminen on matalankynnyksen vapaaehtoistoimintaa, joka ei sitouta ja velvoita osallistujaa samalla lailla kuten esimerkiksi tutor- ja jaostotoimijaa. Tiimiläinen voi toimia esimerkiksi tapahtumien rasteilla, auttaa keittiössä sitsien aikana, auttaa tapahtumien suunnittelussa tai auttaa uusien opiskelijoiden vastaanottamisessa (HUMAKO 2024f).

2.2 Tutorointi ja verkkotoiminta HUMAKO:ssa

Tutor on vertaistukea tarjoava opiskelija. Tutorit koulutetaan tehtävänsä opiskelijakunnan tai koulunsa toimesta. Humakissa tutorit kouluttaa HUMAKO ja Humak korkeakouluna rahoittaa tutortoimintaa. Tutortoimintaan käytettäviä varoja käytetään johonkin yleishyödylliseen toimintaan, joka palvelee mahdollisimman montaa opiskelijaa. Tämä voi esimerkiksi tarkoittaa ryhmäytymiseen tarvittavia materiaalikustannuksia. Kampuskohtaisesti tutorryhmälle nimeetään myös tutorlehtori, joka osallistuu tutoreiden palaveriin ja toimii lehtoreiden ja opiskelijoiden välikätenä.

Tutorilla on merkittävä rooli uusien opiskelijoiden vastaanottamisessa. Tutorit auttavat uudet opiskelijat opintojen alkuun, ryhmäyttävät ja avustaa opiskelualustojen käyttöön. Tutorin tehtävänä on myös tutustuttaa uudet opiskelijat opiskelijakuntaan ja aktiivitoimintaan. Tämä on myös siitä tärkeää, että opiskelijalle tulisi tutuksi esimerkiksi opiskelijan edunvalvontaan liittyvät asiat ja toimijat. Usein tutorointia tarkastellaan uusien opiskelijoiden tukijoina, mutta todellisuudessa tutoreiden tehtävänä on myös huolehtia kaikista opiskelijoista vuosiasteesta huolimatta.

Verkkotutorointi tarkoittaa verkkovälitteistä tutorointia valitulla verkkoalustalla. Humakissa on käytössä Hoodlen eTutor alusta ja sähköposti. Tämän lisäksi tutoreita on tavoitettavissa HUMAKOn Discord alustalla. Verkkotutorointi vastaa monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tarpeisiin. Verkkotutoroinnin tarve kasvoi koronakriisin myötä. Viimeistään koronan aikana korkeakoulut lähtivät selvittämään kuinka tutorpalveluita pystyisi tarjoamaan verkossa (Kallio & Karne 2022, 3).

HUMAKOn käytössä on ollut erilaisia versioita ja tapoja ottaa yhteyttä tutoriin verkossa. Humakin Hoodle alustalla on erillinen opintojakso, josta löytyy esimerkiksi keskustelualustoja. Alustoilla opiskelijan on mahdollista kysyä tutoreilta kysymyksiä opintoihin liittyen. Opintojaksolta löytyy myös tärkeimmät informaatiot opiskelijakunnan toiminnasta ja opiskelijoiden eduista ja oikeuksista. Opintojaksolta löytyy myös kampusalueen tai verkkotutoreiden sähköpostit, jos opiskelija haluaa ottaa yhteyttä mieluummin niiden kautta. Opintojakso voi kuitenkin tuntua hieman kankealta yhteydenpitovälineenä, joten HUMAKO on pyrkinyt kehittämään myös muita matalamman kynnyksen alustoja.

HUMAKOn verkkotutorpalvelut siirtyivät Discordiin. (Lisää Discord-palvelimesta luvussa 4.1 Discord- ja sen käyttö opiskelijakunnassa.) Discord- palvelimelta löytyi kanavat niin opiskelijoiden väliseen keskusteluun ja tutoreiden tavoittamiseen (Liite 1.) Liitteessä näkyy HUMAKOn Discord-palvelimen osa kanavista. Koronan ja etäopetuksen aikana HUMAKOn Discord-palvelimella oli aktiivisesti toimintaa. Aamukahvit joka maanantai, keskiviikko ja perjantai. Aamukahvi-tapahtuma tarkoitti fasilitoitua rentoa keskustelua ja päivään heräämistä yhdessä tutorin tai muun järjestäjän kanssa. Tämän lisäksi palvelimella järjestettiin erilaisia peli-illoja ja tietovisoja. Tavoitteena oli myös, että jokainen arkipäivä olisi ollut myös tutoreiden reaktiovuorot. Tämä tarkoitti sitä, että tutor oli tavoitettavissa Discord-alustalta sovittuna ajankohtana.

Reaktiovuorot, eivät kuitenkaan tavoittanut haluttua menestystä. Yhteydenottoja ei tullut käytettyihin resursseihin nähden tarpeeksi. Suurin osa päivistä meni siihen, ettei tavoitettu yhtäkään opiskelijaa. Koska opiskelijakuntatoiminta on vapaaehtoista ja vapaaehtoisten ”aika on rahaa”, ei ole järkeä käyttää resursseja palveluun, joka ei saavuta haluttua tulosta. Reaktiovuorojen jälkeen on järjestetty yksittäisiä kahvitteluhetkiä. Discord alustana voi tuntua vieraalta, jos sitä ei ole aiemmin käyttänyt. Discordin käyttöön on kuitenkin pyritty kouluttamaan opiskelijoita ja paikallistoimijoita, jotta kynnyksen käyttöön laskisi.

Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tutorointi on kuitenkin saanut kiitosta heidän panoksestaan. Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tutorit ovat olleet tavoitettavissa ja aktiivisia. Resurssit ovat kuitenkin olleet rajalliset koska monimuoto- ja verkkotutoreita on ollut vain kourallinen n. 2–5 tutoria.

HUMAKOn nettisivuilta löytyy tutoreiden nykyiset viralliset yhteydenottokanavat. Ne ovat Hoodlen eTutor -opintopakso, kaikkien tutoreiden yhteinen eTutor sähköposti ja tutoreiden Instagram tilit kampuskohtaisesti (Jyväskylä, Kuopio, Turku, Helsinki ja Kauniainen) (HUMAKO 2024h).

2.3 Kehittämistyön tarve ja odotukset

Tässä opinnäytetyössä halusin keskittyä opiskelijakunta HUMAKOn verkkotoiminnan ja verkko-yhteisöllisyyden kehittämiseen. Humanistinen ammattikorkeakoulu tarjoaa monimuoto- ja verkko-opiskelu mahdollisuutta yhteisöpedagogi ja kulttuurituottajien tutkinnolle (Humak 2023). Päivätoteutuksen tutkintoa Humak tarjosi 2024 opintopolun mukaan seikkailukasvatuksen yhteisöpedagogeille ja viittomakielentulkeille (Opintopolku 2024). On luonnollista, että korkeakoulut menevät enemmässä määrin verkkoon tekniikan ja erilaisten opiskelutapojen moninaistuuksessa. HUMAKOn toimijat ovat kuitenkin huolissaan opiskelijoiden kiinnostumisesta korkeakoulu-yhteisöön ja niin edelleen sen vaikutuksista opiskelijakunnan toimintaan ja koulun yhteisöllisyyden muodostumiseen (HUMAKO 2024g). Jos opiskelijoiden mahdollisuudet kohdata muita kanssaopiskelijoita vähentyy, on sillä varmasti vaikutusta opiskelijoiden yksinäisyyteen ja opiskeluidentiteetin muodostumiseen.

THL:n 2021 julkaisemassa tutkimuksessa kerrotaan, että lähes puolet korkeakouluopiskelijoista kokee opintojen vaatiman työmäärän lisääntyneen koronaepidemian aikana ja yli puolet korkeakouluopiskelijoista kertoo yksinäisyyden tunteen lisääntyneen (THL 2021). Joka kolmas

opiskelija ei koe kuuluvansa mihinkään opintoihinsa liittyvään ryhmään (SAMOK 2023, 19). Edes koronarajoitusten purkaminen ei pystynyt enää korjaamaan nuorten yksinäisyyden tunnetta. Yksinäisyysbarometrin mukaan nuoret ja nuoret aikuiset (15–34-vuotiaat) kokevat yhä suurissa määrin yksinäisyyttä (Yksinäisyysbarometri 2023, 6).

Opinnäytetyössäni tavoitteenani on mahdollistaa yhteisöllisyyden säilyttäminen verkkovälitteisesti. Verkkotoiminta vastaa myös niiden opiskelijoiden tarpeeseen, jotka eivät ole kampuspai-
kallistoiminnan piirissä. Selvitän opiskelijoiden toiveita ja tarpeita HUMAKOn verkko- ja tu-
torpalveluihin osallistavien työpajojen avulla. Lisäksi luon mallipohjan HUMAKOn Teams-
alustalle ja esittelen mittariston, jolla toiminnan merkittävyyttä pystyy mittaamaan ja seura-
maan. Opiskelijakunnan yhteisöllisyyden kannalta merkittäviä toimijoita ovat HUMAKOn pai-
kallistoimijat: tutorit ja jaostolaiset. Siksi käsittelenkin opinnäytetyössäni paljon paikallistoi-
minnan merkitystä.

3 KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Yhteisöllisyys ja verkkoyhteisöllisyys

Yhteisöllisyys nuorten aikuisten ja opiskelijoiden keskuudessa on tärkeä osa heidän sosiaalista elämäänsä, hyvinvointiaan ja sosiaalista pääomaa. Yhteisöllisyys ilmenee esimerkiksi yhteisten tavoitteiden asettamisessa, toisten tukemisessa ja vastuun jakamisessa (Kylmäkoski, 2010. 9). Yhteisöllisyys auttaa vähentämään yksinäisyyden tunnetta ja tukee opiskelumenestystä sekä henkistä hyvinvointia. Opiskelijayhteisöissä, kuten yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa, yhteisöllisyys ilmenee esimerkiksi opiskelijajärjestöjen, kerhojen ja tapahtumien kautta. Opiskelijajärjestöt järjestävät erilaisia sosiaalisia ja akateemisia tapahtumia, jotka auttavat opiskelijoita tutustumaan toisiinsa ja luomaan verkostoja. Myös ryhmätyöt ja yhteisölliset oppimismenetelmät ovat keskeisiä opiskelijayhteisöjen yhteisöllisyyttä tukevia käytäntöjä. Yhteisöllisyyttä voidaan tukea erilaisilla toimenpiteillä, kuten järjestämällä yhteisiä tapahtumia, projekteja ja ryhmätehtäviä. On tärkeää, että kaikki kouluyhteisön jäsenet kokevat olevansa osa yhteisöä ja että heidän panoksensa on arvokasta (KOHO 2024). Tätä voi esimerkiksi edistää ottamalla huomioon inklusiivisuus, jotta kaikki opiskelijat, riippumatta heidän taustastaan tai erityistarpeistaan, voivat kokea yhteenkuuluvuutta. Tämä vaatii kouluilta ja opiskelijakunnalta moninaisuuden arvostamista ja erilaisten oppijoiden huomioon ottamista (Onkamo & Puttonen 2021, 81–82).

Nuorilla yhteisöllisyys voi ilmetä monin eri tavoin, kuten harrastusten, vapaaehtoistyön ja sosiaalisen median kautta. Harrastusryhmät ja erilaiset vapaa-ajan toiminnot tarjoavat nuorille aikuisille mahdollisuuden kohdata samanhenkisiä ihmisiä ja rakentaa merkityksellisiä sosiaalisia suhteita. Sosiaalisen median ja erilaisten verkkoyhteisöjen avulla nuoret aikuiset voivat kokea yhteenkuuluvuutta myös fyysisestä etäisyydestä huolimatta. Erilaisia yhteisöjä verkossa voi olla esimerkiksi peliyhteisöt, keskusteluryhmät foorumeilla tai viestipalveluilla, sosiaalisen median yhteisöjä esimerkiksi facebook-ryhmät, instagram ja tiktok. Verkkoyhteisöllisyys on tärkeä erityisesti nuorille, joille digitaaliset ympäristöt ovat keskeinen osa arkea ja sosiaalista elämää. Verkossa tapahtuva vuorovaikutus voi olla yhtä merkityksellistä ja voimauttavaa kuin kasvokkain tapahtuvat kohtaamiset. Verkkoyhteisöt ovat paikkoja, joissa nuori voi jakaa kiinnostuksen kohteitaan, saada vertaistukea ja osallistua yhteisiin projekteihin (Lauha 2015, 12–15). Verkkoyhteisöissä voi löytää samanhenkisiä ihmisiä ja rakentaa sosiaalisia verkostoja, jotka tarjoavat tukea ja inspiraatiota. Digitaalinen vuorovaikutus mahdollistaa myös erilaisten

näkökulmien ja kokemusten jakamisen globaalilla tasolla. Tämä voi rikastuttaa nuorten maailmankuvaa ja lisätä ymmärrystä ihmisten ja maailman moninaisuudesta (Lauha 2015, 18–20).

3.2 Ennakointi

Opiskelijakunnan on myös tärkeää osata ennakoida ja suunnitella toimintaansa myös tulevaisuuteen (Lind & Tormulainen, 2023, 5). Tuskin kukaan olisi osannut ennustaa koronakriisin tuomia poikkeusaikoja. Olemme kuitenkin tietoisia siitä, kuinka opiskelijoiden opinnot siirtyvät yhä enemmissä määrin verkkoon. Opiskelijakunnan täytyy siis tarjota palveluitaan verkkovälitteisesti yhtä saumattomasti, kun kampuksilla. Ennakointi mahdollistaa proaktiivisen toiminnan ja päätöksenteon, joka parantaa opiskelijoiden hyvinvointia ja edistää yhteisön kehitystä. Ennakointi auttaa tunnistamaan tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia, jolloin opiskelijakunta voi varautua muuttuviin olosuhteisiin ja sopeutua niihin joustavasti. Tämä prosessi vahvistaa myös opiskelijakunnan kykyä reagoida nopeasti esimerkiksi koulutuspolitiikan muutoksiin ja yhteiskunnallisiin trendeihin, mikä on keskeistä tehokkaan edunvalvonnan ja palveluiden tarjoamisen kannalta (Lind & Tormulainen, 2023, 10–12).

Opiskelijakunnan tulisi pohtia myös tulevaisuuden vapaaehtoistoiminnan tilaan ja pyrkiä ennakkoimaan esimerkiksi opiskelijakunnan aktiivitoiminnan ja vapaaehtoisten määrään ja käytettävyyteen. Ajankäyttö on tulevaisuudessa yhä tärkein resurssi vapaaehtoistoiminnalle. Opiskelijoiden sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan on aiempaa heikompaa. Opiskelijoiden aika menee opintojen lisäksi usein myös töihin. Opiskelijakunnan tulisi ilmaista ottavansa huomioon toimintaan osallistujien mielenhyvinvoinnin ja näin sanoittaa vapaaehtoistyötä houkuttelevammaksi (Kansalaisareena 2021. 7).

4 VERKKOALUSTAT OPISKELIJAKUNNAN TOIMIN- NASSA

4.1 Discord ja sen käyttö opiskelijakunnassa

Discord on ilmainen viestintäalusta, jonka ovat luoneet Jason Citron ja Stanslav Vishnevskiy vuonna 2015. Discordin ominaisuutena on saumaton liittyminen ja osallistuminen teksti ja puhe- ja videokanavien välillä. Tämän lisäksi discordissa on käyttäjän mahdollista olla puhe- lussa toisella palvelimella samanaikaisesti, kun käyttää tekstikanavaa toisella palvelimella. Discordia pystyy käyttämään selaimella, sovelluksessa ja puhelimella (Kallio & Karne 2022, 6). Alun perin Jason ja Stanslay halusivat luoda paremman, nopeamman ja yksinkertaisemman alustan verkkopelaajille ja muille videopeliharrastajille. Discord saavuttikin isomman yleisön suosion ja nykyään Discordia käyttävät niin taideyhteisöt, opiskelijat kuin muutkin paikalliset kerhot ja yhdistykset. Discordilla on kuukausittain noin 150 miljoonaa aktiivista käyttäjää (Discord 2024a).

Discordin käyttö opiskelijakunnassa on opiskelijakunnalle ja opiskelijoille ilmaista. Opiskelijat pääsevät opiskelijakunnan Discord-palvelimelle kutsulinkin kautta. Discord vaatii käyttäjältä ainoastaan rekisteröitymisen, eikä Discord itsessään vaadi käyttäjäänsä käyttämään omaa nimeään. Nimimerkin pystyy myös vaihtamaan palvelinkohtaisesti. Esimerkiksi esimerkkihenkilö ”Essi” käyttää opiskelijakuntansa palvelimella nimeä Essi, mutta videopeliharrastus palvelimella nimimerkkiä EzziP3l. Discord palvelimelle on hyvä laatia selkeät säännöt, joihin kaikki palvelimella olevat käyttäjät sitoutuvat. Discordissa on myös mahdollista rajata kanavia avoimiin ja suljettuihin kanavoihin. Esimerkiksi jos Essi liittyyssään palvelimelle ei lue sääntöjä ja merkitse niitä luetuksi ei hän pääse osallistumaan muiden kanavien keskusteluihin. Sääntöjen lukeminen ja kuittaus voisi olla yksi kriteeri, jolla Essi pääsee muidenkin kanavien keskusteluihin. Säännöt ja kanavat luo palvelimen ylläpitäjät ja palvelimen luojat. Tässä esimerkissä siis opiskelijakunta. Säännöt voidaan luoda myös yhdessä käyttäjien kesken. Alla taulukko 2. HUMAKOn Discord-palvelimen säännöt vuodelta 2023 (HUMAKOn Discord 2024).

HUMAKOn Discordin säännöt vuodelta 2023:

Tervetuloa HUMAKOn Discord palvelimelle!

HUMAKOn Discord toimii yhteisenä alustana kaikille Humakin opiskelijoille. Tutorit löydät tavoita-tutor-kanavalta!

Yhteiset pelisäännöt:

Palvelimella noudatetaan HUMAKOn Turvallisemman tilan periaatteita käyttäytymiseen

- Kohtele muita samalla tavalla, kun toivot muiden kohtelevan sinua.
- Älä halvenna tai nolaa toisia. Älä naura toisen virheille.
- Älä arvostele toisen ulkoista olemusta.
- Älä arvota ihmisiä tai heidän näkemyksiään heidän ulosantinsa perusteella.
- Hyväksy myös vähempi aktiivisuus.
- Tutustu omiin rajoihisi, ja kunnioita toisten rajoja.
- Älä tee oletuksia henkilöstä ihonvärin, etnisyyden, uskonnon, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, muiden ulkoisten ominaisuuksien, iän tai puheen perusteella.
- Älä käytä puheessasi tai käytöksessäsi syrjiviä stereotyyppioita – edes vitsillä.
- Älä oletta kaikkien pystyvän samaan mihin sinä pystyt.
- Älä oletta kaikkien olevan terveitä.
- Älä käytä vamman tai terveydentilan perusteella syrjiviä (ableistisia) termejä.
- Kunnioita toisen henkilökohtaista tilaa.
- Ole avoin muiden mielipiteille, vaikka ne poikkeaisivat omistasi.
- Käytä tarvittaessa sisältövaroituksia arkoja aiheita käsiteltäessäsi.
- Anna tilaa tehdä virheitä ja oppia virheistä.

Älä esiinny toisena henkilönä tai toimijana. Kaikki ovat vastuussa omista sanomisistaan, joten toivomme sinun esiintyvän omalla nimelläsi HUMAKOn Discord-palvelimella.

Mieti, mitä jaat palvelimella. Älä jaa sopimatonta materiaalia taikka levitä väärää tai vahvistamatonta tietoa.

- Haittaohjelmien, virusten ja vastaavien levittäminen palvelimella on kiellettyä.
- Älä jaa Discordin linkkiä ulkopuolisille henkilöille.
- Älä levitä toisista käyttäjistä henkilökohtaisia tietoja.

Mikäli näitä sääntöjä ei noudata, käyttäjän viestit poistetaan ja käyttäjältä evätään mahdollisuus viestien lähettämiseen ja kommentointiin. Jos epäasiallinen käytös on toistuvaa, hänet poistetaan alustalta kokonaan.

Taulukko 2. HUMAKOn Discord-palvelimen säännöt vuodelta 2023

HUMAKOn Discord-palvelimen säännöissä on hyödynnetty Discordin omia yhteisösääntöjä ja palvelun käyttöehtoja. Näiden lisäksi säännöissä on hyödynnetty myös HUMAKOn turvallisemman tilan periaatteita. Discordin omista yhteisösäännöistä tulee yhteiset verkkoturvallisuuden liittyvät säännöt, esimerkiksi haittaohjelmien ja virusten tahallinen levittäminen palvelimen kautta. Vaikka HUMAKOn Discord-palvelimen linkki löytyykin julkisesti instagramista ja HUMAKOn kotisivuilta, on haitallista, jos linkkiä tahallisesti jaettaisiin sille kuulumattomaan paikkaan. Tämä voi johtaa esimerkiksi koulun ulkopuolisten käyttäjien liittymiseen palvelimelle ja ”trollaamiseen”. Trollaaminen tarkoittaa keskustelun häiritsemistä, kiusaamista ja sabotointia (Discord 2024b).

HUMAKOn Turvallisemman tilan periaatteet pätevät HUMAKOn kaikissa tapahtumissa ja toiminnassa, siksi turvallisemman tilan periaatteita tulee noudattaa myös Discordissa. HUMAKOn turvallisemman tilan periaatteiden ydin on, että turvallisempi tila on paikka, johon saa tulla omana itsenään erilaisista lähtökohdista ja taustoista. Tilassa kunnioitetaan toisia ihmisiä, annetaan tilaa oppia, ymmärtää ja tehdä virheitä (HUMAKO 2024i).

Säännöt tukevat ja ohjaavat niin käyttäjien ja ylläpitäjien toimintaa. Palvelimen säännöt vaikuttavat käyttäjäkulttuuriin ja miten käyttäjät ovat vuorovaikutuksessa keskenään (Discord 2024b). Säännöt tuovat turvaa, niin käyttäjille kuin ylläpitäjillekin. Jos käyttäjä rikkoo palvelimen sääntöjä, siihen on erilaisia rangaistuskeinoja. Ylläpitäjä voi lähestyä käyttäjää yksityisviestillä ja käydä keskustelua esimerkiksi häiritsevistä käyttäytymisistä. Käyttäjän voi laittaa myös ”jähylle”, joka tarkoittaa sitä, että käyttäjä ei pääse keskustelukanaville tai eivät pysty kirjoittamaan mitään kanaville. Ylläpito pystyy poistamaan jäähyn käyttäjältä halutun ajan jälkeen. Jäähdytoiminto on ylläpidon yhteisestä päätöksestä ja jäähylle ei pistetä ketään ennen, kun käyttäjälle on ilmoitettu ja yritetty keskustella häiritsevistä käyttäytymisistä. Lopullinen rangaistus on käyttäjän poistaminen palvelimelta. Rangaistukset ovat viimeinen tapa turvata palvelimen turvallisuus ja poistaa tahallinen kiusaaminen ja häirintä.

4.2 Teams

Microsoft Teams tarjoaa ilmaisen alustan keskustelulle, työtiloille, video- ja puhelumahdollisuuden näytönjaolla, sekä tiedostojen ja materiaalien jaon. Teams toimii sovelluksessa, selaimessa ja puhelimella. Teamsiin vaaditaan rekisteröityminen ja toisin kuin Discordissa Teamsissa lähtökohtaisesti esiinnyttään omalla nimellä (Kallio & Karne 2022, 5-6). Teams mahdol-

listaa muiden Microsoftin sovellusten ominaisuuksien saumattoman käytön. Esimerkiksi sähköposti Outlookin, kalenterin ja pilvipalvelu Onedrive (Microsoft 2024). Teams on laajasti käytössä eri toimialoilla ja kouluissa. Humanistinen ammattikorkeakoulu siirtyi Teamsin käyttöön vuonna 2021 (Humak 2021).

HUMAKO on käyttänyt Teams-alustaa opiskelijoille tiedottamiseen HUMAKOn palveluista, tapahtumista ja esimerkiksi palautekyselyiden jakamiseen. Tämän opinnäytetyön pohjalta HUMAKOn olisi tarkoitus kehittää heidän Teams- alustaa saavutettavammaksi ja yhteisöllisemmäksi. Teams- kehitysehdotus kappaleessa 7.1 Kehittämisehdotukset - Teams ja Discord.

5 KEHITTÄMISEN MENETELMÄT

5.1 Yhteiskehittäminen

Yhteiskehittäminen on opinnäytetyöni kannalta tilaajan ja opiskelijoiden kanssa yhdessä tehtyä tavoitteellista yhteistyötä (Kähkönen & Villa 2023). Tavoitteena on ymmärtää asiakkaiden tarpeita, toiveita ja ongelmia, ja luoda yhdessä sopivia ratkaisuja. Järjestimme työpajat 2021 monimuoto- ja verkko-opiskelijoille yhdessä HUMAKOn toisen opinnäytetyöntekijä Veera Niemelän kanssa, joka keskittyi opinnäytetyössään HUMAKOn jäsenpalveluiden kehittämiseen. Yhteiskehittämisen pohjimmainen tarkoitus on ymmärtää kohderyhmää, jotta pystytään tarjoamaan heille mahdollisimman sopivan palvelun (Kähkönen & Villa 2023). Työpajassa kartoitettiin opiskelijoiden nykyistä tietoa ja käsitystä HUMAKOn toiminnasta ja innovoitiin yhdessä uutta kohderyhmää kiinnostavaa toimintaa ja palveluita.

Yhteiskehittämisen hyötyjä on varmuus, uskollisuus ja ideat (Kähkönen & Villa 2023). Tämän työpajan näkökulmasta hyödyt näkyvät siinä, että opiskelijat ovat halunneet osallistua työpajaan ja antaneet runsaasti ideoita toiminnan kehittämiseen. Nämä työpajat olivat myös hyvä tapa tuoda opiskelijoille tietoisuuteen HUMAKOn tarjoamista palveluista ja selväksi sen, että HUMAKOlla on halua kehittää toimintaansa heidän toiveidensa mukaan. Yhteiskehittämisen tavoitteena on uusien asioiden oppiminen ja uuden tiedon kerääminen ja saavuttaminen niin opiskelijoilta kun opiskelijakunnalta. Yhteiskehittämistä ei pidä ajatella markkinointitapana, vaan keinona yhteisesti kehittää palveluita (Haltia-Nurmi, Vainio & Keränen 2020, 10).

Opiskelijälähtöisyyttä voidaan tarkastella järjestön intressien, että opiskelijan näkökulmasta. Järjestön näkökulmasta opiskelijälähtöisyys tarkoittaa tavoitteellista toimintaa, joka noudattaa järjestön perustehtävää. Opiskelijan näkökulmasta se tarkoittaa palvelun vastaamista yksilöllisiin tarpeisiin ja mahdollisuutta osallistua palvelun ja toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Opiskelijoiden palaute ja kehitysehdotukset ovat korvaamattomia kehittämisen kannalta ja heidät nähdään yhä enemmän kehittämiskumppaneina. Tämä edellyttää sitä, että järjestöjen tulee mahdollistaa opiskelijoiden mahdollisuus jakaa kehitysehdotuksia ja ilmiantamaan puutekohtia (Salonen, Eloranta & Kinos 2017, 18-19). Tämä on HUMAKOssa mahdollista eri palautekanavien kautta. HUMAKOlla on virallinen ja pysyvä palautekanava, johon voi koska tahansa antaa toiminnasta ja palveluista palautetta (HUMAKO 2024j). Tämän lisäksi HUMAKO suorittaa aktiivisesti erilaisia opiskelijatytyväisyys kyselyitä.

5.2 Työpajan suunnittelu ja toteutus

Työpajalla tarkoitetaan tapahtumaa, jossa osallistujat yhdessä työskentelevät yhteistoimintaan erilaisin vuorovaikutuksellisin menetelmin ja välinein. Työpajan pääpainona on mielipiteiden, tietojen, ajatusten, ideoiden ja näkemysten vaihtaminen samalla toimien tai keskustellen. Työpajan tuloksena syntyy yleensä jonkinlainen yhteenveto erilaisina tuotoksina tai teoksina (Salonen ym. 2017, 63). Työpajaa kehittämismenetelmänä voidaan käyttää, kun halutaan kehittää esimerkiksi yrityksen, yhdistyksen tai yhteisön toimintaa. Työpajan tavoitteena on tuoda toiminnalle erilaisia näkökulmia ja ideoita ja se on hyvä tilaisuus kerätä niitä yhteen (Lippo, Järvi & Poikolainen, 2022). Hyvä työpaja ei ole vain tajunnanvirtaa, vaan hyvän työpajan taustalla on hyvä työpajan ennalta suunnittelu ja fasilitointi. Fasilitointi-termin alkuperä tulee latinankielisestä sanasta *facil*, joka tarkoittaa helppoa. Fasilitoinnin tehtävänä on siis tehdä ryhmien työskentelystä helpompaa. Fasilitoija huolehtii työpajan kulkua ohjaamalla ja ohjeistamalla tehtävänannossa ja huolehtimalla jokaisen osallistujan potentiaalinen yhteiseen käyttöön. Fasilitoija myös huolehtii toiminnan tuloksellisuudesta ja tehokkaasta ajan käytöstä. Fasilitaattori on puolueeton ja keskittyy ryhmäprosessiin, auttaa ideoimaan vaihtoehtoja ja tekemään päätöksiä tai kompromisseja. Fasilitoinnin idea perustuu ajatukselle, että työpajaan osallistujat ovat aiheen parhaita asiantuntijoita. Fasilitoijan tehtävänä on myös varmistaa kaikkien osallistujien ideoiden ja ehdotusten tasapuolinen käsittely, sekä sitoutuminen yhdessä luotuihin ehdotuksiin ja päätöksiin (Summa & Tuominen 2009, 8–9).

Työpajan suunnittelu alkoi marraskuussa 2021. Kävimme läpi toisen opinnäytetyöntekijän, HUMAKOn toiminnanjohtajan ja asiantuntijan kanssa kehittämissuunnitelman tavoitteita. Ennen työpajan suunnittelua on tärkeää määritellä työpajan tavoitteet. Tavoitteiden tulisi olla spesifejä, mittavia, aikaan sidottuja, realistisia ja tavoitteellisia. Kaikkien osallistujien tulee ymmärtää, miksi työpaja järjestetään ja mitä sillä pyritään saavuttamaan (Lappalainen 2024). Koska molempien opinnäytetyöntekijän kohderyhmä oli sama ja molempien opinnäytetöiden tavoitteena oli kehittää HUMAKOn palveluita, päätimme toteuttaa yhteisen työpajasarjan. Työpajan suunnittelu aloitettiin tiiviisti yhdessä toisen opinnäytetyöntekijän kanssa. Omia osioitamme suunnittelimme myös itsenäisesti tai oman opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Kehittämissuunnitelman yhteisiin kokouksiin osallistui myös HUMAKOn toiminnanjohtaja ja asiantuntija, jotka toimivat opinnäytetyön ohjaajina. Suunnitteluvaiheeseen meni noin kuukausi aktiivista työskentelyä. Työpajan Edward de Bonon Kuusi ajatteluhattua-harjoitus valikoitui osallistavan työ-

pajan harjoitukseksi. Olin aiemmin ollut osallisena kyseisen työpajan harjoituksessa ja se mielestäni sopi harjoitukseksi tähän työpajaan. Halusimme työpajalla kartoittaa monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tietämystä HUMAKOn nykyisistä palveluista ja kerätä opiskelijoiden toiveita ja kehitysehdotuksia palveluihin. HUMAKOssa oli aloitettu jo monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden kehittämisprojekti ja opinnäytetyöt olivat jatkoa kehittämistyölle. HUMAKOn työntekijät lähettivät kutsut työpajoista opiskelijaryhmille. Työpajat pidettiin niille opiskelijaryhmille, joilla oli aikaa ja opetuspäiviä.

Koska työpajat pidettiin pääsääntöisesti etänä, suunnittelimme tarkkaan mitä verkkoalustoja haluamme hyödyntää työpajan toteuttamisessa. Valitsimme sellaisia alustoja, joita olimme itse hyödyntäneet kursseilla ja HUMAKOn aktiivitoiminnassa. Pyrimme valitsemaan sellaisia alustoja, joita mahdollisesti myös työpajoihin osallistujat olisivat aiemmin käyttäneet.

Työpajassa käytetyt verkkoalustat:

- **Zoom:** Työpajat järjestettiin etänä Zoom-yhteydellä. Olimme varautuneet myös mahdolliseen tekniikan pettämiseen ja olimme luoneet myös varmuuden vuoksi Google meets -linkit. Zoom valikoitui sen takia, koska se oli kaikista yleisin ja opiskelijoille tutuin alusta, jota käytettiin myös opetuksessa.
- **PowerPoint:** Työpajaa varten teimme Powerpoint diaesityksen. Niihin olimme kirjanneet työpajan ohjeet, säännöt, työpajan tavoitteen ja opinnäytetöiden arvioidun valmistusaikataulun. Esimerkki säännöistä: Työpajan ohjesääntöinä oli, että mikrofoni pidetään suljettuna, kun ei ole puheenvuoroa. Taustahälinä voisi häiritä työpajan kulkua ja osallistujien keskittymistä. Puheenvuoron sain Zoomin ”nosta kättä” -ominaisuudella. Puheenvuoroihin pystyi reagoimaan myös Zoomin reaktioilla tai kirjoittamalla ajatuksia keskustelualustaan. Toimimme myös esille, että niin tässä työpajan aikana, kun kaikissa muissakin HUMAKOn tapahtumissa noudatamme HUMAKOn turvallisemman tilan periaatteita (HUMAKO 2024i).
- **Padlet:** Työpajan Hattu-harjoitus luotiin Padlet-alustalle. Halusimme että opiskelijat pystyvät itse työpajan pienryhmissä kirjoittamaan ajatuksiaan ylös. Padlet toimii muis-titaulun tapaisesti, tauluun voi lisätä viestejä ja kuvia. Padlet taulukon pohja löytyy luvusta 6. Live-toteutuksella Padlet-alustaa ei käytetty vaan ajatukset kirjoitettiin pape-rille.

- **Mentimeter:** Työpajassa halusimme myös hyödyntää Mentimeterin sanapilveä ja tärkeysjärjestys diagrammia. Sanapilven tarkoituksena oli havainnoida mitä verkko- ja monimuoto-opiskelijoilla tulee mieleen HUMAKOsta. Osallistujien tehtävänä oli kirjoittaa kolme sanaa. Sanapilven muodostuessa eniten samoja sanoja näkyy pilvessä isommalla fontilla ja vähiten pienemmällä. Tärkeysjärjestys pylväsdiagrammissa oli ideana, että opiskelijat laittavat heidän mielestään tärkeysjärjestykseen eri opiskelijakunnan tarjoamia palveluita. Mentimeter tulokset luvussa 6.3 Sanapilvi, tärkeysjärjestys ja palaute.

Google Forms: Google Forms lomakkeelle loimme työpajaan osallistuneille opiskelijoille palautelomakkeen työpajasta. Palaute annettiin nimettömästi. (Palautelomakkeen pohja, liite 2.)

- Lomakkeen kysymykset olivat:
  - Koetko tulleeesi kuulluksi työpajassa? Pisteytys 1–5, 1: En tullut kuulluksi, 5: koen tulleeeni kuulluksi
  - Millaisena koit työpajan? Avoin kommenttikenttä
  - Muuta kommentoitavaa? Avoin kommenttikenttä

Työpajoja järjestettiin yhteensä viisi kertaa marraskuun 2021 ja tammikuun 2022 välillä. Ne järjestettiin etätoteutuksella neljä kertaa ja kerran livetoteutuksella opiskelijoiden opetuspäivien yhteydessä. Aikaa työpajoille saimme noin 1–1,5 tuntia. 1,5 tunnin työpajat sisälsivät noin 30 minuutin vertaistukihetken HUMAKOn toimesta. Muuten aikataulut pysyivät lähtökohtaisesti samana, poissulkien livetoteutuksen aikataulun, joka oli 1,5 tuntia ilman vertaistukihetkeä. Työpajan rytmitys on tärkeä ja työpajan ohjelmaan kannattaisi suunnitella ainakin seuraavat vaiheet: Selvä aloitus, toivotetaan tervetulleeksi ja esitellään itsemme, käsitellään työpajan tavoitteita ja motivoidaan osallistujia. Osallistujien stimulointi ja ajatusten ravistelu, tavoitteena saada osallistujien ajatukset irti totutuista kaavoista ja keskittyä työpajan aiheeseen. Prosesointi eli työpajan varsinainen työstöosuus. Yhteenveto, työpajan tulosten yhteenveto yhdessä osallistujien kanssa. Mahdollisesti lisätään uusia ajatuksia mukaan työpajan tuloksiin. Selkeä päätös, kiitetään osallistujia ja kerrotaan jatkotoimenpiteistä (Tuominen, Järvi, Lehtonen, Valtanen & Martinsuo 2015, 38). Taulukko 3. yhden tunnin työpajan rakenne.

Työpajan rakenne 1 h

Päivän aloitus (5 min)

- Esittäytyminen
- Mentimeter-sanapilvi: Mitä HUMAKO tuo sinulle mieleen?

Infoa HUMAKOsta (aika: 10 min)

Tarpeet ja tavoitteet (5 min)

- Kehittämishankkeiden aikataulut ja tarpeet ja tavoitteet

Työpaja-osuus Padlet (35 min)

- Työpajan ohjeistus, tarkoitus ja tavoitteet (5 min)
- Työpajan toteutus (20 min)
  - Oma hattu + muiden hatut 10 min
  - Vihreä hattu 10 min
- Työpajan purku (10 min)
  - Mentimeter: Tarvepyramidi

Päätös (5 min)

- Mitä työpajan jälkeen tapahtuu
- Palaute Google Forms

Taulukko 3. Yhden tunnin työpajan aikataulu ja rakenne

Työpajoihin osallistui tulkkeja, yhteisöpedagogeja sekä kulttuurituottajia, jotka opiskelivat verkko- ja monimuotototeutuksilla. Työpajoihin osallistui yhteensä noin 50 opiskelijaa. Yhteen työpajaan osallistui noin 2–10 opiskelijaa. Jokaiseen työpajaan osallistui yksi monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden ryhmä. Ennen työpajan aloittamista ei voinut etukäteen arvioida kuinka monta opiskelijaa työpajaan osallistuisi. Lisäksi työpajan aikana osa osallistujista poistui kesken harjoituksen. Poistumiset työpajojen aikana vaikuttivat aikataulun kulkuun ja osallistujien aktiivisuuteen. Olimme kuitenkin tyytyväisiä työpajoihin ja niiden tuotoksiin oli osallistujia sitten kaksi tai kymmenen. Työpajaan osallistuminen oli vapaaehtoista ja hyväksyimme erilaiset osallistumistavat ja tyyliä. Työpajan tarkoituksena oli kartoittaa opiskelijoiden kiinnostusta HUMAKOn palveluita kohtaan. Eli työpajaan osallistuminen ja tulokset jo itsessään puhuvat puolestaan. Osa opiskelijoista kokivat aiheen tärkeäksi ja toiset olisivat pärjänneet ilmankin

kyseistä työpajaa. Lisää työpajojen sisällöstä seuraavassa luvussa, joissa käsittelen Kuusi ajatteluhattua-harjoitusta ja Mentimeter sanapilvi ja tärkeysjärjestyksen tuloksia.

6 TULOKSET JA ANALYYSI

6.1 Edward de Bono – Kuusi ajatteluhattua

Edward de Bono on 1933 syntynyt kuuluisa maltalainen Nobel ehdokas, psykologian maisteri ja lääketieteen tohtori. Häntä on pidetty johtavana asiantuntijana luovan ajattelun ja innovoinnin alalla. Hän kirjoitti useita teoksia ajattelusta, joista tunnetuimpia on lateraalinen ajattelu eli arkikielessä tunnetumpi ”laatikon ulkopuolelta”- ajattelu ja kuusi ajatteluhattua menetelmä. Hänen töidensä vetovoima piilee niiden yksinkertaisuudessa ja käytännöllisyydessä. Edward de Bonon harjoituksia pystyy hyödyntämään niin lapsien, kun aikuistenkin kanssa (The de Bono Group 2024).

Kuusi ajatteluhattua on ajattelun ja keskustelun apuväline. Menetelmä sopii hyvin ryhmätyöskentelyyn, mutta harjoituksen pystyy suorittamaan myös itsenäisesti. Menetelmän tarkoituksena on edesauttaa luovaa ajattelua ja tarkastelemaan käsiteltävää aihetta eri näkökulmista. Harjoitteen avulla autetaan osallistujaa saavuttamaan eri näkökulmat erilaisten roolien avulla. Rooleissa osallistuja pystyy ilmaisemaan mielipiteensä roolin takaa helpommin, kun omana itsenään (Saaranen-Kauppinen, Lindbland, Pekanheimo & Muittari. 2018, 8.)

Harjoituksessa on kuusi eri väristä hattua. Osallistuja ”laittaa päähänsä” hatun ja hatun väri ilmaisee millä näkökulmalla tai roolilla osallistuja tarkastelee aihetta. Kuusi hattua siis havainnoi eri rooleja ja jokainen hattu kuvastaa eri roolia tai näkökulmaa.

Hatut ovat (Innokylä 2024a) :

Valkoinen hattu: ajatellaan objektiivisesti

- Mitkä ovat faktoja
- Mitä jo tiedetään
- Mitä on jo olemassa

Punainen hattu: Mitä tunteita asia herättää?

- Sallii tunneperäiset argumentit

Musta hattu: Pohtikaa riskejä ja olkaa loogisia.

- Miksi palvelua ei käytetä?

- Mikä asia ei toimi?

Keltainen hattu: Mietitään uusia etuja ja olkaa positiivisia sekä optimistisia.

- Mitä hyvää palvelut tuovat?
- Ollaan optimistisia

Vihreä hattu: Ehdottakaa mitä vain!

- saa hullutella
- ajatuksen virtaa

Sininen hattu: Fasilitoija

- Tarkkailee
- Tekee johtopäätöksiä ja yhteenvedon
- Vaikuttaa keskustelun kulkuun ja ajankäyttöön

Kuusi ajatteluhattua valikoitui työpajan toiminnalliseksi osuudeksi, koska halusimme osallistujien tarkastella HUMAKOn toimintaa ja palveluita eri näkökulmista. Harjoituksen ehdoton etu on siinä, että se pakottaa osallistujan miettimään käsiteltävää aihetta erilaisten roolien takaa. Tällöin myös osallistujien ennakkoluulot ja latautuneet tunnetilat eivät vaikuta harjoituksen tuloksiin niin radikaalisti. Osallistuja pakotetaan ajattelemaan neutraalisti, kriittisesti ja positiivisesti (Hassinen 2008. 5–6, 9.). Harjoituksen tavoitteena oli tarkastella Humakin monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden tietoa ja tunteuksia HUMAKOn tarjoamista palveluista.

Harjoituksessa oli kolme tarkasteltavaa aihetta. HUMAKOn jäsenpalvelut, tutorointi ja yhteisöllisyys. Toinen opinnäytetyöntekijä keskittyi jäsenpalveluihin tulleisiin vastauksiin ja minä tutorointi ja yhteisöllisyys vastauksiin. Harjoitus toteutettiin Padlet-alustalla. Alusta mahdollisti kaikkien osallistujien muokata alustaa samanaikaisesti ja jokainen näki kaikki vastaukset reaaliajassa. Seuraavassa kuvassa 1. Hattu- harjoituksen pohja.

Valkoinen hattu	Punainen hattu	Musta Hattu	Keltainen hattu	Vihreä hattu
Keskittykää faktoihin ja olkaa objektiivisia. "Mitä on jo olemassa?"	Korostakaa tunteita ja olkaa intuitiivisia. "Mitä tunteita palvelut herättävät?"	Pohtikaa riskejä ja olkaa loogisia. "Miksi palvelua ei käytetä?"	Mietitään uusia etuja ja olkaa positiivisia sekä optimistisia. "Mitä hyvää palvelut tuovat?"	Ehdottakaa uusia ideoita ja olkaa luovia. Ehdota ihan mitä vain!
Jäsenpalvelut	Jäsenpalvelut	Jäsenpalvelut	Jäsenpalvelut	Jäsenpalvelut
Tutorointi	Tutorointi	Tutorointi	Tutorointi	Tutorointi
Yhteisöllisyys	Yhteisöllisyys	Yhteisöllisyys	Yhteisöllisyys	Yhteisöllisyys
Muiden ryhmäläisten kommentit	Muiden ryhmäläisten kommentit	Muiden ryhmäläisten kommentit	Muiden ryhmäläisten kommentit	Muiden ryhmäläisten kommentit

Kuva 1 Hattu-harjoituksen pohja

Kuusi ajatteluhattua toimii siis apuvälineenä erilaisten näkökulmien sanoittamiseen. Valkoinen hattu keskittyi asiaan objektiivisesti faktoja ja lukuja tarkastellen. ns. Mitä jo tiedetään? Punainen hattu tarkastelee aiheita tunteet ja intuitio edellä. ”Mitä tunteita palvelut herättävät?”. Mustassa hatussa pohdittiin aiheen riskejä ja heikkoja kohtia ”Miksi opiskelijat eivät käytä HUMAKOn tutor- ja jäsenpalveluita”. Keltaisessa hatussa pohditaan aiheita positiivisesti, eli ”Mitä

etuja olisi kuulua HUMAKOon tai mitä hyvää palvelut tuovat”. Vihreässä hatussa opiskelijoilla oli vapaat kädet ehdottaa ja innovoida HUMAKOn toimintaa ja palveluita.

Ennen harjoituksen aloittamista kerroimme tehtävänannon ja selitimme mitä kukin hattu tarkoittaa. Taulukosta puuttuu kuudes sininen hattu, koska me työpajan ohjaajina edustimme sinistä hattua, eli fasilitoijan roolia. Kuitenkin oli mielenkiintoista nähdä kuinka harjoituksen aikana pienryhmistä yleensä löytyi joku joka tiedostamattaan ohjasi keskustelua ja näin harjoittivat myös sinisen hatun roolia. Tämän ymmärsin vasta työpajojen jälkeen aineistoa analysoidessa.

Työpajassa jaettiin opiskeluryhmä pienryhmiin. Pienryhmiä tuli noin 2–4. Paitsi silloin kun osallistujia ei ollut tarpeeksi, että ryhmää voitaisiin jakaa. Jokainen pienryhmä sai yhden hatun roolin, johon he keskittyivät 10 minuuttia. Seuraavat 10 minuuttia käytettiin muihin hattuihin kommentoimiseen (paitsi vihreään). Viimeiset 10 minuuttia käytettiin vihreän hatun pohtimiseen. Vihreään hattuun ei jaettu yhtäkään pienryhmää, vaan pidimme tärkeänä, että jokainen ryhmä ehtii käsittelemään myös vihreää hattua. Työpajan ohjaajat kiersivät pienryhmissä seuraten, kuinka keskustelut etenevät ja tarkentamassa tarvittaessa tehtävänantoa.

Työpajan ohjeistus meni seuraavanlaisesti:

- Jakaudutaan 3-4 henkilön ryhmään
- Ryhmät jaettiin Zoomin avulla pienryhmiin, omiin puheluihinsa
- Esittäytykää: nimi ja missä olet tällä hetkellä
- Avatkaa Padlet
- Oma hattu 10min (esim. valkoinen)
- Muut hatut 10min (punainen, musta, keltainen)
- Vihreä hattu 10min (kaikille)
- Purku, Mitkä asiat nousevat eniten esille? Mitkä ovat teille tärkeimpiä?

Pienryhmien määrä vaihteli osallistujien mukaan, mutta tavoitteena oli noin 4 pienryhmää. Tavoitteena oli, että kaikki osallistujat pääsevät aktivoitumaan ja pohtimaan työpajan kysymyksiä. Ajattelimme, että pienryhmän koko olisi hyvä, koska pareittain keskustelu ei välttämättä lähtisi

yhtä hyvin liikkeelle. Jos ryhmässä olisi ollut enemmän osallistujia, olisi ollut mahdollista, että joku ryhmäläisistä olisi voinut jäädä ulkopuolelle tai saanut vähemmän puheenvuoroja.

6.2 Hattu- harjoituksen tulokset ja analyysi

Valkoinen ja keltainen hattu

Valkoinen hattu keskittyi faktoihin, eli mitä opiskelijat jo tietävät HUMAKOn palveluista. Opiskelijat nostivat erityisesti esille monimuoto- ja verkkotutoroinnin ja sen merkitystä. Valkoisen hatun tuloksien mukaan verkossa toimivat tutorit ovat helposti saavutettavissa. Tutorointiin linkittyi myös yhteisöllisyys, vapaa-ajan toiminnan ja Discordin tukiverkoston mahdollisuudet. Monimuoto- ja verkkotutorit saivat kiitosta heidän aktiivisuudestaan ja nimenomaan monimuoto- ja verkkotutoroinnin tarve on opiskelijoiden mielestä merkittävä. Opiskelijat toivat esille että, jos itsellä on tarvetta tai halua osallistua he löytävät verkkotutoroinnin äärelle. Yhteisöllisyyttä on pidetty haastavana koronan aikana.

Keltaisessa hatussa opiskelijat nostivat positiivisia asioita mitä palvelut tuovat. Tutorointi on onnistunut monimuoto- ja verkko-opiskelijoille opintojen alussa. Työpajat opintokokonaisuuksista ja opiskelijoiden aikatauluista on ollut hyödyllisiä. Hyväksi on koettu tapahtumat paikallisesti ja verkon välityksellä pienemmissäkin ryhmissä.

Punainen ja musta hattu

Punainen hattu salli tunnepohjaiset vastaukset, eli mitä tunteita palvelut herättävät. Tutorointi ja yhteisöllisyys herättivät erilaisia tunteita. Verkkotutorointia kehuttiin aktiiviseksi, osallistavaksi ja lähestyttäväksi. Tutorointi on myös lisännyt yhteenkuuluvuuden tunnetta ja on ollut hauskaa toimintaa yhdessä. Yhteisöllisyys herätti paljon keskustelua, jotkut pitävät sitä tarpeellisenä ja toiset taas eivät. Opiskelijat eivät tutustu toisiinsa, kun vain ryhmä- tai pienryhmätyöskentelyissä, jotka eivät ole kaikkein yhteisöllisempiä. Yhteisöllisyyttä kaivataan opiskelujen etenemiseen ja vertaistukeen, ei niinkään vapaa-ajan toimintaan. Vastauksissa tuodaan esille, että yhteisöllisyys syntyy oman aktiivisuuden kautta ja täytyy rakentaa oma opiskeluyhteisö, jos omasta vuosikurssista ei sellaista löydy.

Musta hattu on varovainen ja pohtii riskejä. ”Miksi palvelua ei käytetä?” Opiskelijat eivät ole motivoituneita näkemään vaivaa tavoittaakseen tutoreita tai ylläpitämään yhteisöllisyyttä. Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden arkeen kuuluu usein opintojen lisäksi mahdollisesti työ ja perhe. Discord tuntuu vaikealta alustalta, eikä se saavuta opiskelijoiden tarpeita tai intressejä. Koetaan myös, että virtuaaliset kohtaamiset eivät korvaa kasvokkain tapahtuvaa tutustumista ja verkostoitumista. Eikä sen myötä niitä pidetä merkityksellisinä. Täytyisi keskittyä opiskelijoiden moninaisuuteen esimerkiksi eri ikäiset, työssä käyvät ja perheelliset opiskelijat. Osakseen voidaan myös perustella, että opiskelijoilta ei löydy tietoa HUMAKOn palveluista, eikä sitä tietoa itse jaksaa etsiä. Opiskelijat ilmaisivat, etteivät käytä palveluita, koska tieto palveluiden olemassaolosta ei tiedetä. Opiskelijat kertovat, että on opiskelijoiden oma valinta hakevatko he tietoa, vaiko eivät.

Vihreä hattu

Vihreässä hatussa opiskelijoiden oli mahdollista ehdottaa mitä tahansa ideaa tai palvelun kehittämistä. Monimuoto- ja verkko-opiskelijat toivoivat tutoroimista ja toimintaa lähipäiville, koska vapaaehtoisille tunneille ei välttämättä osallistuta. Lähipäivien tutorointi tulisi painottua iltai-aikaan kuten iltatapahtumina lähipäivien jälkeen. Tutorointia pidettiin merkityksellisenä ensimmäisen vuoden ja ensimmäisten päivien aikana. Ehdotettiin myös, että HUMAKO voisi fasilitoida esimerkiksi pienryhmätyöskentelyä ja ryhmien jakoa. HUMAKO:ltä toivottaisiin myös apua opiskelijoille kulkeutuvaan informaatioon lehtoreiden ja opiskelijoiden välillä. Toisaalta opiskelijoilta tuli myös toive, ettei HUMAKOn toimintaa tulisi järjestää lähipäivinä, koulupäivien- ja pakollisten kurssien aikana, jolloin opiskelijat haluaisivat keskittyä opintoihin. On ymmärrettävää, että tuli täysin vastakkaisia vastauksia. Punaisessa ja mustassa hatussa tuli ilmi, että eri opiskelijat kokevat yhteisöllisyyden ja palveluiden tarpeen eri lailla. Yhteisöllisyyttä pidetään tapauskohtaisena, jotkut kokevat tarvitsevansa sitä enemmän, kun toiset. Monet perustelevat sitä iän kautta. Opiskelijoiden mukaan nuoremmille opiskelijoille yhteisöllisyys saattaa olla tärkeämpää ja tavoitettavampaa, kuin jo vanhemmilla opiskelijoilla. Opiskelijat ilmaisivat myös että, vanhemmilla opiskelijoilla ei ole kiinnostusta niin sanottuihin ”höpinöihin”, vaan he toivoisivat enemmänkin kanavaa, josta löytyisi tietoa ja vinkkejä. Yhteisöllisyys rakentuu ammatillisuuden ja osaamisen kärjillä, eikä niinkään vapaa-ajan kiinnostusten kohteiden.

Monimuoto ja verkko-opiskelijat tulisi ottaa paremmin huomioon paikallistoiminnassa. Kuten tapahtumien suunnittelussa ja markkinoinnissa. Tapahtumia voisi järjestää sellaisiin ajankohtiin, kun monimuoto-opiskelijat osallistuvat lähipäiviksi kampuskaupunkeihin. Opiskelijat nostivat myös erilaisia tapahtumia, jotka voisivat monimuoto- ja verkko-opiskelijoita kiinnostaa. Opiskelijoita kiinnostaa ammatillisella ja verkostoitumisen kulmalla olevat tapahtumat kuten, ammatillisesti kiinnostavat vieraat ja puhujat, essee tai lähdeviite -työpajat, webinaarit ja seminaarit liittyen opiskeluun, verkostoitumiseen, työllistymiseen ja alumnitapaamisia. Opiskelijat ehdottivat LinkedIn- työpajaa, jossa luodaan oma LinkedIn-profiili ja verkostoidutaan toisten opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat nostivat myös eräänlaisen ”speed dating”- tapahtuman. ”Speed dating” tässä kontekstissa tarkoittaa muihin opiskelijoihin tutustumista ammatillisella näkökulmalla. ”Speed dating” tapahtumaan osallistuvat opiskelijat keskustelevat toisilleen noin 5 minuutin ajan, kunnes vaihtavat taas keskustelupartneria. Tapahtumassa voisi olla esimerkiksi teemana yhteisöpedagogin työkenttä, jossa jokainen osallistuja voisi kertoa missä on ollut työharjoittelussa, töissä tai mikä työpaikka häntä kiinnostaisi. Teemoja voisi olla useampia erilaisia ja myös poikkitieteellisiä. Näin voisi toteuttaa myös alumni tapaamisia. Tavoitteena on verkostoitua, tutustua toisiinsa ja mahdollisesti saada uusia eväitä opiskeluun.

Verkkoalustaksi opiskelijat toivovat sellaista alustaa, jota suurin osa osaa käyttää ja on tuttu. Opiskelijat ilmaisivat, että Discord ei ole tähän toimiva alusta, koska sitä pidetään vaikeana. Teams alustaa pidettiin selkeämpänä, mutta myös sellaisena ettei sitä välttämättä jaksata seurata vapaa-ajalla. Opiskelijat kertoivat, että Whatsapp ryhmät toimivat vuosikurssi kohtaisesti hyvin. Opiskelijat nostivat myös idean verkko- ja monimuoto opiskelijoille suunnatusta HUMAKON ylläpitämästä Facebook-ryhmästä.

Tuloksien yhteenveto

Hyödynsin aineiston analyysissä tekoälyä (OpenAI 2024). Pyysin tekoälyä nostamaan jokaisesta hatusta keskeisimmät pointit. Aineistoa hyödyntäen ja tekoälyn avulla kirjasin ylös jokaisen hatun tärkeimmät nostot:

- Valkoinen hattu (faktat): Opiskelijat korostivat verkkotutoroinnin merkitystä ja saavutettavuutta. Yhteisöllisyyteen ja tutorointiin linkittyi vapaa-ajan toiminnot ja Discord tukiverkoston mahdollisuudet. Monimuoto-tutorit saivat kiitosta aktiivisuudestaan, mikä puolestaan korostaa monimuoto tutoroinnin tarvetta ja merkittävyyttä

- Punainen hattu (tunteet): Verkkotutorointi on aktiivista ja osallistavaa, joka lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisöllisyys herätti keskustelua, jotkut pitivät sitä tarpeellisenä, kun taas toiset ei niinkään. Yhteisöllisyys rakentuu omasta aktiivisuudesta.
- Musta hattu (riskit): Opiskelijoiden motivaatio etsiä palveluita ja ylläpitää yhteisöllisyyttä koetaan heikoksi. Virtuaaliset kohtaamiset, eivät korvaa kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta. Opiskelijat kaipaavat parempaa tiedottamista ja ohjausta HUMAKOn palveluihin.
- Keltainen hattu (onnistumiset): Tutorointi onnistunut opintojen alussa. Työpajat ja tapahtumat ovat hyödyllisiä.
- Vihreä hattu (kehitysideat): Opiskelijat toivoivat lisää joustavuutta tutoroinnin ajankohdissa ja tapahtumissa. Tarkoittaen siis sitä, että tapahtumia ja tutorointia voisi järjestää silloin kun monimuoto-opiskelijat ovat kampuksilla. Yhteisöllisyyttä pidetään tärkeänä ammatillisuuden ja osaamisen kehittymisessä. Opiskelijat toivoivat enemmän kiinnostavaa toimintaa kuten tapahtumia ammatillisella teemalla ja seminaareja. Yhteisöllisyyden tukemiseksi kaivataan opiskelijoille tuttuja ja heidän käyttämiään verkkoalustoja.

Allekirjoitan myös tekoälyn nostamat pääkohdat. Tuloksista tulee ilmi että, verkko- ja monimuoto-opiskelijat toivoivat joustavaa, saavutettavaa ja monipuolista verkko- ja tutortoimintaa. Toiminnan tulisi keskittyä opiskelijoiden opintojen ympärille ja tarjota mielenkiintoisia teemallisia tapahtumia. Tutoroinnin merkitys nostettiin korkealle ja HUMAKOn tulisi näiden tulosten perusteella panostaa siihen, että verkko- ja monimuototutorointi pysyisi laadukkaana. Opiskelijoilta tuli vahva viesti verkkoalustojen kehittämiseen siihen suuntaan, että se palvelisi erilaisen opiskelijoiden tarpeita. Verkkoalustojen tulisi olla tuttuja ja sellaisia, joita opiskelijat jo valmiiksi hyödyntävät esimerkiksi koulussa tai vapaa-ajalla. Discord toimii hyvänä vapaa-ajan alustana, mutta se ei ole oikea alusta tutorpalveluihin. HUMAKO opiskelijakuntana tulisi näkyä opiskelijoille koko opintojen ajan, mutta siten ettei se häiritsisi opintoja. Olisikin tärkeää, että opiskelijat olisivat tietoisia opiskelijakunnan tarjoamista palveluista ja heillä olisi helppoa saada yhteyttä esimerkiksi tutoreihin. HUMAKOn tulisi myös aktiivisesti pyrkiä tiedustelemaan opiskelijoiden toiveita ja konsultoimaan heitä kehitysprojektien aikana. Yhteiskehittämisen hedelmällisempiä puolia on, että organisaatiot näyttäytyvät erilaisina, kun niitä tarkastellaan ulkopuolisin silmin. Vaikka opiskelijakuntatoiminta on opiskelijalähtöistä ja kaikki opiskelijakunnan toimijat ovat opiskelijoita, ei sen toiminta aina ole puolueetonta. Siksi kokemusten ja näkemysten vaihtaminen opiskelijoiden ja jäsenistön kanssa tuottaa paremmin tarpeita vastaavia palveluita (Salonen ym. 2017, 18).

tauksia saaneet asiat olivat haalarit, yhteisöllisyys, opiskelijoiden oikeudet, alennukset, tapahtumat ja yhteisö. Muita vastauksia oli esimerkiksi tutorit, vuorovaikutus, yhdistystoiminta edunvalvonta ja kaukana. Sanapilvi sisälsi paljon opiskelijakunnan toimintaan liittyvää sanastoa ja harjoitus osoitti meille, että opiskelijoiden tietopohja HUMAKOn tarjoamista palveluista on lähtökohtaisesti opiskelijoiden tiedossa. Sanapilven vastaukset yllättivät minut positiivisesti ja oli ilo huomata kuinka, opiskelijat osasivat nimetä opiskelijakunnan tärkeimmät tehtävät ja palvelut, kuten opiskelijoiden edunvalvonta, tutortoiminnan ja jäsenedut.

Sanapilvi ei kuitenkaan kerro mitä opiskelijakunnan toimintaa monimuoto- ja verkko-opiskelijat pitävät kaikista tärkeimpänä. Halusimme selvittää opiskelijoiden mielipiteen valmiilla taulukkopohjalla, jossa vaihtoehdot oli laadittu etukäteen. Opiskelijan tehtävänä oli järjestää seitsemän eri opiskelijakunnan tarjoamaa palvelua ja toimintaa tärkeysjärjestykseen heidän omasta näkökulmastaan. Vaihtoehdot olivat: aktiivitoiminta (tutorit, jaostot, hallitus jne.), edunvalvonta, jäsenten alennukset ja edut, kannanotot, tapahtumat discordissa, tapahtumat livenä ja yhteisöllisyyden tunteen luominen. Alla kuva 3. jossa näkyy kuinka, opiskelijat järjestivät aiheet tärkeysjärjestykseen. Otsikkona oli ”Mikä opiskelijakunnan toiminta on mielestäsi tärkeintä?”

Kuva 3. Mentimeter tärkeysjärjestys ”Mikä opiskelijakunnan toiminta on mielestäsi tärkeintä?”

Tärkeysjärjestys- kysely suoritettiin työpajan lopussa. Kyselyä ei valitettavasti ehditty suorittamaan jokaisella työpajalla ja työpajojen aikana poistui paljon osallistujia. Tärkeysjärjestys-ky-

selyyn vastasi loppujen lopuksi vain 13 opiskelijaa. Tulokset voisivat mahdollisesti olla erilaiset, jos kaikki työpajan aloitukseen osallistuneet olisivat jääneet ja vastanneet kysymykseen. Kuitenkin pidän tuloksia realistisena ja suuntaa antavana. Tuloksia pystyy myös vertaamaan sanapilven ja hattu- harjoituksen tuloksiin. Sanapilvessä tuli useita vastauksia koskien jäsenetuja ja edunvalvontaa, toisin kun Discord-toimintaan vain yksittäisiä vastauksia. Hattu-harjoituksessa tuli paljon vastauksia jäsenpalveluihin ja edunvalvontaan. Nämä tulokset kuitenkin rajattiin toisen opinnäytetyöntekijän aineistoon. Hattu-harjoituksessa tuotiin paljon esille tutor-toiminnan merkittävyyttä. Tärkeysjärjestyksessä se kuitenkin jäin matalammalle mitä odotin, hattu- harjoituksen huomioiden.

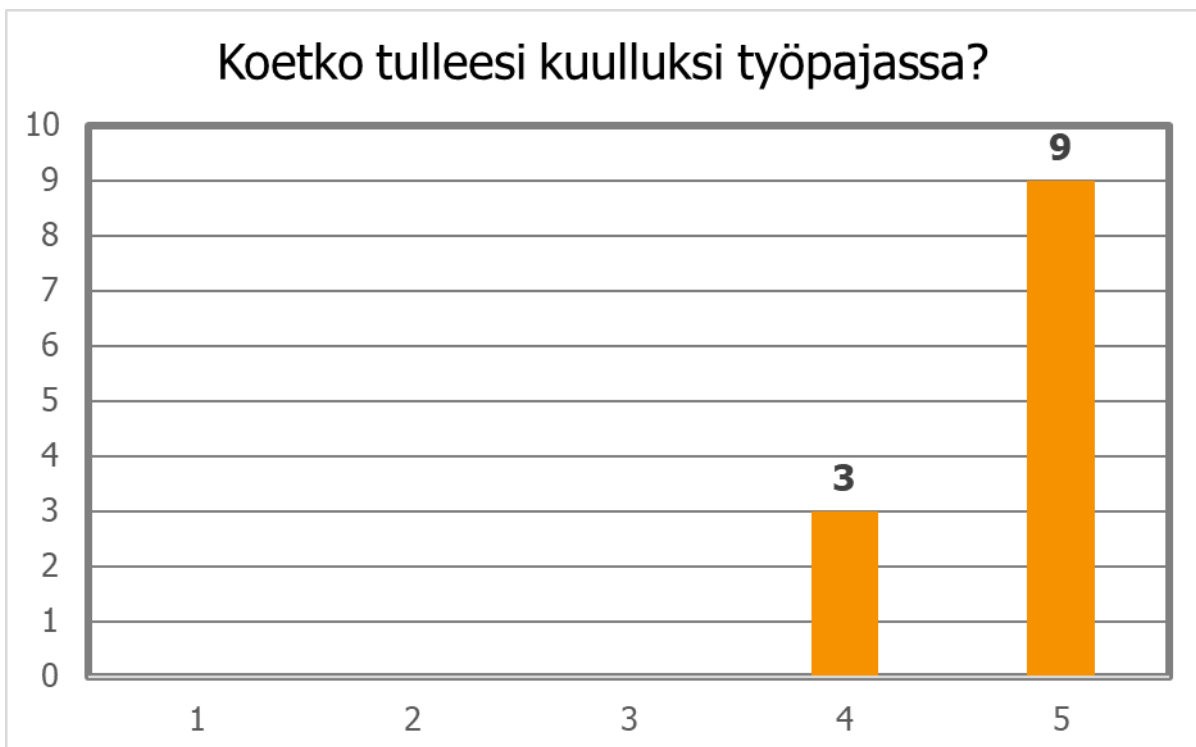
Tuloksista kuitenkin tulee ilmi monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden ajatukset HUMAKOn palveluista. Työpajojen tulosten pohjalta HUMAKO pystynee hahmottamaan mitkä asiat koskevat monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden intressejä. HUMAKOn jäsenpalveluja ja edunvalvontaa pidetään tärkeänä. HUMAKOn tulisi jatkossakin tarjoamaan monipuolisia opiskelijaetuksia ja näkyvästi pitämään opiskelijoiden puolia edunvalvontakysymyksissä. Tutortoiminta tulisi pysyä laadukkaana ja merkityksellisenä läpi opiskelijoiden opintojen. Tapahtumia ei koeta tärkeäksi, mutta hattu- harjoituksessa tuli ilmi, että opiskelijat toivoisivat tapahtumia, jotka ovat enemmän ammatillisella ja opintoja hyödyntävällä kulmalla järjestettyjä. Mielenkiintoisten tapahtumien järjestäminen voisi myös nostaa tapahtumien merkittävyyttä opiskelijoiden silmissä. Verkkotapahtumia Discordissa ei pidetty tärkeänä ja hattu- harjoituksessa tulikin ilmi, että alusta ei houkuttele opiskelijoita osallistumaan. Opiskelijakunta luo puitteet ja mahdollisuudet yhteisöllisyyden kehittämiseksi, mutta loppupeleissä yhteisöllisyys syntyy opiskelijan oman aktiivisuuden kautta.

On harmi, että vastaukset tarvedigrammiin jäi vähäiseksi. Työpajan suunnitteluvaiheessa olisi pitänyt miettiä tarkemmin työpajojen aikatauluttamista ja keskittyä olennaisempaan harjoitukseen. Työpajan suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon mahdollisimman tarkka suunnitelma, mutta myös suunnitella työpaja joustavaksi, jos työpaja ei menekään suunnitelmien mukaan. Työpajan jokaiselle vaiheelle tulisi varata riittävästi aikaa ja loppuun pitäisi jäädä vielä ylimääräistäkin aikaa kaiken varalle. Työpajassa tulisi pyrkiä yksinkertaisuuteen ja välttää liian monipuolisia ja monimutkaisia menetelmiä (Tuominen ym. 2015, 38). Pohdin olisiko mentimeter kysymykset voinut sisällyttää esimerkiksi työpajan palautekyselyyn. Näin työpajasta olisi pudotettu yksi verkkoalusta pois ja kokonaisuus olisi voinut olla selkeämpi.

Palaute

Työpajojen jälkeen osallistujilla oli mahdollisuus vastata työpajan palautekyselyyn. Kyselyyn vastasi kaikista osallistujista yhteensä kaksitoista opiskelijaa. Niin kuin aiemmassa tärkeysjärjestys -kyselyssä niin tässäkin näkyi työpajaan osallistuneiden joukkokato. Palautekyselyn pohja löytyy liitteestä 2.

Ensimmäinen kysymys kuului ” Koetko tullesi kuulluksi työpajassa?”, 1= en ole tullut kuulluksi ja 5= olen tullut kuulluksi. Kolme vastaajista vastasi 4. ja yhdeksän vastaajista vastasi 5. Työpajan osallistujat, jotka jäivät työpajan loppuun asti ja vastasivat palautekyselyyn, kokivat tulleensa kuulluksi työpajan aikana. Alla oleva kuva 4. havainnollistaa opiskelijoiden vastaukset.

Kuva 4. Palautekyselyn ensimmäinen kysymys "Koetko tullesi kuulluksi työpajassa?"

Seuraava kysymys oli avoin kysymys, jossa kysyttiin ”millaisena koit työpajan?”. Palaute oli pääsääntöisesti myönteistä ja rakentavaa. Opiskelijat kertoivat, että kokivat työpajan aiheen tärkeäksi ja olivat mielissään, että pääsivät työpajoin keinoin jakamaan ajatuksiaan heidän tarpeitaan HUMAKOn palveluista. Työpaja koettiin myös keinona vaikuttaa HUMAKOn toimintaan ja koettiin että työpajan jälkeen jäi kuultu ja nähty olo. Työpajan järjestelyjä ja ideaa pidettiin hyvänä. Vastauksissa tuli myös palautetta, että työpajan kysymykset olivat vaikeasti muotoiltua ja kysymyksiin oli vaikeaa keksiä vastauksia. Osallistujat harmittelivat vähäistä

osallistujamäärää, joka vaikutti esimerkiksi erilaisten mielipiteiden puutteeseen. Vähäistä osallistujamäärää voi myös selittää palautteessakin esiin tullut kommentti työpajan väärästä ajankohdasta ja kiireestä. Työpaja osui juuri vuoden vaihteeseen, jolloin opiskelijoilla on paljon kurssien palautuspäiviä. Opiskelijat ymmärrettävästi kokivat tärkeämmäksi tehdä omia koulu-tehtäviään, kuin osallistua vapaaehtoiseen HUMAKO työpajaan. Kolmas kysymys oli myös avoin. Kolmanteen kysymykseen opiskelijoilla oli mahdollisuus kommentoida muita ajatuksia työpajasta. Opiskelijat toivoivat uusia työpajoja ja toivoivat että työpajassa käydyt keskustelut ja tulokset vaikuttavat myös konkreettisesti HUMAKOn toimintaan.

Olisi ollut mielenkiintoista saada palautetta myös heiltä, jotka poistuivat kesken työpajan, vaikkakin palautekyselyssä keskityimme nimenomaan työpajan harjoitteisiin ja kulkuun. Palaute olisi varmasti erilaista ja myös hedelmällistä informaatiota HUMAKOn toiminnan kehittämiseen.

7 KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Kehittämisehdotukset – Teams ja Discord

Opinnäytetyöni tärkeimpänä tavoitteena oli selvittää monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden ajatuksia HUMAKOn verkkoyhteisöllisyyden suhteen. Verkkoyhteisöllisyyteen vaikuttaa opiskelijoiden oma mielenkiinto, aktiivisuus ja toimiva verkkoalusta. Olen nyt työpajojen ja Menti-meter harjoitusten avulla selvittänyt mitä opiskelijat toivovat HUMAKOn verkkoalustojen suhteen. Olen myös konsultoinut tilaajaa heidän toiveistaan ja resursseistaan. Niin opiskelijoiden kun tilaajankin toiveiden pohjalta olen kehittänyt HUMAKOn Teams- tiimille pohjaa.

Teams valikoitui alustaksi, koska se on opiskelijoille jo valmiiksi tuttu ja koulun ohella käytetty verkkoalusta. Teamsin hyviä puolia on, että Teamsissa lähtökohtaisesti esiinnyään omalla nimellä, toisin kuin Discordissa oman nimen käyttöön pystytään vain kehottamaan. Anonyymiys houkuttelee herkästi väärinkäyttöön ja häirintään. Teams mahdollistaa Discordin tavalla erilaisen kanavien luonnin. Kanavien sisälle pystyy myös helposti luomaan aiheketjuja. Ketjut selkeyttävät ja siistivät kanavien ulkoasua, näin myös opiskelija löytää helpommin hakemansa aihealueen ja keskustelut. Opiskelija pystyy myös piiloittamaan sellaisia kanavia, joita hän ei halua seurata, esimerkiksi yhteisöpedagogiopiskelijan ei tarvitse nähdä tulkkien kanavia. Alla olevaan taulukkoon 4. olen suunnitellut pohjan HUMAKOn Teams tiimin pohjaksi. Pohja on suuntaa antava ja tilaaja pystyy muokkaamaan sitä vielä omien tarpeidensa mukaan.

HUMAKOn Teams tiimin pohja		
Pääkanavat		
	HUMAKO info ja säännöt	Teams Tiimin säännöt ja kanavien kuvaukset
	Tiedotteet	HUMAKOn yleiset tiedotteet

	Tavoita Tutor	Kanava, jossa voi kysyä tutoreilta yleisesti kysymyksiä ja apua askarruttaviin pulmiin. Tutoreiden teemakysymykset
	Tutorit esittäytyvät Tutorit – Yhteisöpedagogit Tutorit – Kulttuurituottajat Tutorit – Tulkit Tutorit – Työelämänkehittäjät Tutor – English	Kanavaan luodaan ketjut johon tutorit voivat käydä esittelemässä itsensä: <ul style="list-style-type: none"> • Pääkaupunkiseutu • Jyväskylä • Turku • Kuopio • Tampere • Verkko-opiskelijat
	Tapahtumat	HUMAKOn tapahtumien markkinointi
Keskustelukanavat <i>Pilotettavissa</i>		
	Yleinen - opinnot	Kaikille opiskelijoille tarkoitettu yhteinen keskustelukanava liittyen opiskeluun.
	Yleinen – muut jutut/höpinät	Kaikille opiskelijoille tarkoitettu yhteinen keskustelukanava muuhun vapaa-ajan toimintaan.

	Keskustelu - Yhteisöpedagogit	Yhteisöpedagogien yhteinen kanava
	Keskustelu - Kulttuurituottajat	Kulttuurituottajien yhteinen kanava
	Keskustelu – Tulkit	Tulkkien yhteinen kanava
	in English chat	Vaihto-opiskelijoille kohdennettu kanava
	Keskustelu – Verkko-opinnot	Verkko-opiskelijoille tarkoitettu kanava
	Keskustelu - Työelämänkehittäjät	Työelämänkehittäjien oma kanava
Vaihtoehtoiset kanavat Teema/aihe kanavia, jos koetaan tarpeelliseksi. Kanavia pystyy lisäämään erikseen toiveiden mukaan.	Keskustelu - Opinnäytetyö	Keskustelua opinnäytetyön tekemisestä.
	Keskustelu – Vaihto-opiskelu	Vaihto-opiskeluun liittyvät keskustelut.

Taulukko 4. HUMAKOn Teams- tiimin suunnitelma

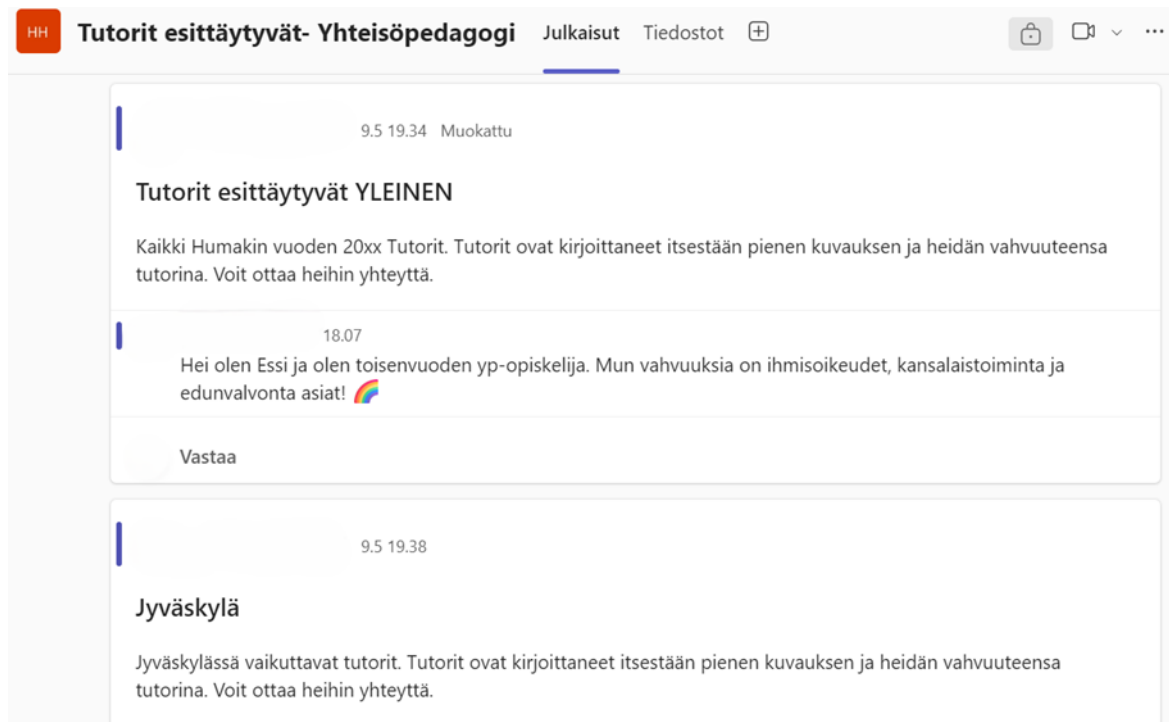
Tiimin pohjasta löytyy heti ensimmäisenä Tiimin säännöt ja kanavien tarkemmat kuvaukset. Kanava ei toimi keskustelualustana. Tiedotteet kanavaan HUMAKO pystyy jakamaan ajankohittaiset tiedotteet ja keskustelemaan niistä esimerkiksi tiedotteen alle tulleissa kommentteissa.

HUMAKO-tiimin luomisessa olen halunnut keskittyä tutorpalveluiden saavutettavuuteen. Ensimmäinen tutorkanava on Discordista tuttu ”Tavoita tutor”- kanava. Kanavan tarkoituksena on, että opiskelijat pystyvät suoraan kanavalla kysymään apua kaikilta HUMAKOn tutoreilta. Yleiset kysymykset voisivat esimerkiksi liittyä opiskelijakortteihin liittyviin pulmiin tai vaikka

lähdeviitteisiin. Kanavalle voi myös halutessaan lisätä alakohtaisia ketjuja. Tutorit myös pystyvät järjestämään kanavalla esimerkiksi opintoihin liittyviä teemakeskusteluja.

Seuraavaksi tulee 4-5 alakohtaista tutorkanavaa. Tutorit esittäytyvät – Kulttuurituottajat, Tutorit esittäytyvät - Tulkit, Tutorit esittäytyvät – Yhteisöpedagogit (+ työelämänkehittäjät, + seikkailukasvatus) ja Tutor – English. Jokaisella kanavalla on Yleinen tutorit esittäytyvät -ketjut. Ketjuihin kaikki kyseistä alaa opiskelevat tutorit kirjoittavat itsestään pienen kuvauksen ja heidän vahvuutensa tutorina. Esimerkiksi näin: ”Hei olen Essi! toisen vuoden yhteisöpedagogiopiskelija Espoosta. Minun vahvuuksiani tutorina on erilaisten verkkoalustojen hyödyntäminen ohjauksessa ja opiskelijakortti pulmat”. Kuva 5. havainnollistaa miltä eri ketjut näyttävät kanavan sisällä. Yleisen ketjun lisäksi on esittäytymisketjut kampuksittain. Ketjun ideana on esitellä tutorit opiskelijoille ja mahdollistaa se, että opiskelijat pystyvät ottamaan yhteyttä suoraan kyseiseen tutoriin. Esittäytyminen on kuitenkin tutoreille vapaaehtoista, jos ei esimerkiksi elämäntilanteensa takia halua ottaa opiskelijoilta yksityisviestejä. Esittäytymisketjujen sisällä ei ole tarkoitus käydä keskusteluja, vaan ketjut toimivat eräänlaisena tutorin profiilina. Tutor-toiminnan lopettanut tutor huolehtii, että hänen esittäytymisensä poistetaan. Lisäksi aina uudella tutorkaudella ketjut päivitetään ja näin huolehditaan, että vanhat toimijat eivät jää ketjuihin ja ketju pysyy mahdollisimman siistinä ja ajantasaisena.

Kuva 5. Tutorit esittäytyvät- kanavan pohja

Tutor-kanavien jälkeen tulee Tapahtumat kanava, jossa HUMAKOn on mahdollista markkinoida omia tapahtumiaan, ja opiskelijat pystyvät keskustelemaan muista tulevista tapahtumista ja löytää seuraa tapahtumien ajaksi. Kaikki nämä yllä mainitut kanavat ovat tiimin pääkanavia, jotka näkyvät kaikille opiskelijoille.

Seuraavat kanavat ovat mahdollista piilottaa opiskelijan oman mieltymyksen mukaan. Taulukossa on useita eri keskustelukanavia. Keskustelukanavat pitävät sisällään kanavia erilaisiin tarpeisiin. Ensimmäinen keskustelukanava rajautuu yleiseen keskusteluun opintoihin liittyvistä aiheista. Täällä opiskelijat voivat yleisesti puhua opinnoistaan, saada vertaistukea ja esimerkiksi kerätä opiskelupiiriä. Tämän lisäksi löytyy keskustelukanava vapaa-ajan aiheisiin. Kanava voi olla hyvä alusta esimerkiksi uusien ystävien löytämiseen ja harrastuksista puhumiseen. Näiden lisäksi on vielä koulutusalaakohtaisia keskustelualustoja. Näissä opiskelijat pystyvät esimerkiksi jakamaan hyviä alakohtaisia teoksia tai keskustelemaan työharjoitteluista. Keskustelualustoja voisi olla vielä useampia ja esimerkiksi kampuskohtaisia. Ajattelin kuitenkin, että suunnittelen mahdollisimman yksinkertaisen pohjan, jota tilaaja pystyy muokkaamaan tarpeidensa mukaan. Taulukon pohjalla on esimerkkanavat aihekohtaisiin keskustelualustoihin, kuten alusta opinnäytetyöntekijöille ja vaihto-opiskeluun meneville opiskelijoille.

Teams- alustan merkittävyyttä ja dataa pystyy myös seuraamaan myös Teamsin omalla analytiikka -toiminnolla. Teamsista löytyy selkeästi tiimin käyttäjämäärän, tämän lisäksi teams osaa erotella käyttäjät myös aktiivisiin käyttäjiin. Tämän työkalun avulla opiskelijakunta pystyy konkreettisesti seuraamaan toimintansa merkittävyyttä ja kehityksen etenemistä. Analytiikka kertoo julkaisujen määrät, vastauksien ja reaktioiden määrät. Analytiikka näyttää myös alustan kokousten määrät ja näin pystytään myös seuraamaan myös erilaisten verkkotapahtumien määrää ja osallistujamääriä.

HUMAKOn teams-tiimin tarkoituksena on palvella jokaista HUMAKOn opiskelijaa koulutusaloista ja koulutustoteutuksista huolimatta. Monimuoto- ja verkko-opiskelijat mukaan lukien avoimen väylän opiskelijat löytävät tutorpalveluiden piiriin. Suunnittelin verkkotutoroinnin siten, että se palvelisi nimenomaan yksilöä ja yksilön tarpeita. Kun opiskelija on yksilötasolla saanut hyvän kokemuksen HUMAKOn palveluista mahdollisuus tapahtumiin ja toimintaan osallistuminen kasvaa. Verkkoalustalla opiskelijakunnalla on mahdollisuus näyttäytyä opiskelijoille lähestyttävänä ja opiskelijalähtöisenä. Opiskelijat pääsevät verkon välityksellä kohtaamaan opiskelijakunnan eri toimijoita ja näin pääsevät tutustumaan aktiivitoimintaan.

Yhteisöllisyyden kehittäminen vaatii aktiivista työtä, mutta uskonkin että verkkoalustojen päivittäminen viestii opiskelijoille sen, että HUMAKO opiskelijakuntana on valmis tekemään yhteisöllisyyden eteen töitä. Kun verkkoalustoja ja tutortoimintaa päivitetään, on tärkeää kuunnella aktiivitoimijoiden ja tutoreiden ajatuksia muutoksista. Uuden verkkoalustan käyttöönotto varmasti jännittää, mutta työpajan tulosten pohjalta verkkoyhteisöön tulisi panostaa enemmän. Kannustan HUMAKOa kokeilemaan Teamsin hyödyntämistä uutena verkkoalustana. Kun asetetaan tavoitteet ja lähdetään kokeilemaan uutta, nähdään mitä tapahtuu. Kokeilun aikana pystytään arvioimaan tuloksia niin teamsin analytiikan ja opiskelijoiden aktiivisuuden ja palautteiden kautta. Kokeilu voi onnistua tai epäonnistua, kuitenkin molemmista tuloksista pystytään oppimaan jotakin. Tuloksia kannattaa arvioida yhdessä ja hyödyntämään eri näkökulmia, esimerkiksi tiimin ylläpitäjien, aktiivitoimijoiden ja opiskelijoiden näkökulmista. Toimintatapa muutokset eivät tapahdu hetkessä, jotkut muutokset voivat viedä vuosia. Siksi täytyy olla kärsivällinen, eikä antaa liian nopeasti periksi. Tavoitteen voi pilkkoa realistisiin välitavoitteisiin ja tulosten seuraaminen ja mittaaminen toimivat kehitystyön motivaattorina (Aho, 2023. Luku 1, 9).

Toiminnan merkittävyyden mittaamiseen voi hyödyntää paikallistoimijoiden ja opiskelijoiden palautteita ja dataa Teamsin analytiikasta. Kun toiminnan merkittävyyttä mitataan, on otettava huomioon kehittämiskohteen tarpeet ja tavoitteet. Kehittämistoiminnan mittarina voidaan hyödyntää, esimerkiksi Innokylän arviointimittaria. Arviointimittari on kehittämistoiminnan itse- ja vertaisarvioinnin työkalu. Sen avulla pystytään seuraamaan kehittämistyön etenemistä sen eri vaiheissa. Parhaimman hyödyn arviointimittarista saa, kun se otetaan käyttöön heti alusta alkaen. Mittarin käyttäminen vaatii sen äärelle palaamista. Jos toimintaa haluaa mitata kannattaa vuosikelloon aikatauluttaa päiviä, jolloin tarkastellaan kehitystöiden etenemistä (Innokylä 2024b). Alla olevassa taulukossa 5. arviointimittarin ensimmäinen osa ”Tarpeet”.

Tarpeet	Kehittämisen tulisi perustua tarpeisiin: ne kertovat miksi kehittämistä tehdään. Tarpeet ovat usein moninaisia ja ne voi muuttua tilanteiden mukaan. Siksi on tärkeää tunnistaa haasteen kannalta merkitykselliset toimijaryhmät, toimintaympäristöt ja erilaiset tarpeet.
Punainen	Tarpeita ei ole määriteltä

Keltainen	Tarpeet on määritelty yksipuolisesti, epämääräisesti tai liian yksiselitteisesti
Vihreä	Tarpeet on määritelty selkeästi, riittävän moninäkökulmaisesti ja niistä ilmenee, miksi kehittämistyötä tehdään

Taulukko 5. Innokylän ensimmäinen osa arviointimittarista (Innokylä 2024b)

Arviointimittarissa on yhteensä yhdeksän osaa: tarpeet, tavoitteet, osallisuus, ratkaisun kuvaus, vastaako ratkaisu tavoitteisiin, kokeilu, arviointi, resurssit ja toteuttaminen. Arviointimittari toimii liikennevalomallilla. Jos kriteeristä jää punaiseen laatikkoon, on syytä pysähtyä ja jäädä miettimään kyseistä kohtaa uudelleen. Keltainen laatikko kehottaa kiinnittämään asiaan huomiota ja voit miettiä mitä vaatii, että keltainen saavuttaa vihreän laatikon. Vihreässä laatikossa voit jatkaa eteenpäin. Vihreä määrittelee ideaalitulanteen. Loput osat Innokylän arviointimittarista löytyy Innokylän verkkosivuilta ja liitteistä (liite 3.) (Innokylä 2024c).

Kehittämisehdotukset- Discord

Työpajatulosten pohjalta Discord ei tavoita monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden intressejä. HUMAKOn ei näiden tulosten pohjalta tulisi käyttää resurssejaan Discordissa tapahtuvaan toimintaan. HUMAKOn Discord-palvelimella on kuitenkin muodostunut oma käyttäjäkuntansa. Itse näkisin HUMAKOn Discord-palvelimella potentiaalia vapaa-ajan toimintaan, kuten kerho- ja pelitoiminnalle. HUMAKOn tulisi pohtia alustan hyviä ja huonoja puolia. Discord mahdollistaa opiskelijoiden omaehtoisen toimimiseen. Mutta koska Discord on HUMAKOn nimissä, jonkun täytyy valvoa, että toiminta on HUMAKOn arvojen mukaista. Tähän siis tarvitaan harkkaita vapaaehtoisia. Virallisena HUMAKOn tiedotuskanavana se ei kuitenkaan ole saavutettava, mutta on toiminut suhteellisen hyvin arkisessa keskustelussa sellaisten käyttäjien kanssa, jotka jo valmiiksi hyödyntävät Discordia vapaa-ajallaan.

Jos HUMAKO haluaa kokeilla Discordissa vielä jonkinlaista toimintaa, ehdottaisinkin sen tavoittelevan nimenomaan sitä kohderyhmää, jotka jo käyttävät Discordia. Onnistuneita tapahtumia discordissa on ollut vuosien varrella esimerkiksi kahvihetket, tietovisat, videopeli-illat ja Dungeons and Dragons – yhteisöllisen roolipelin pelaaminen. HUMAKOn tulisi kannustaa palvelimen käyttäjiä omaan aktiivisuuteen ja luoden opiskelijayhteisöstään juuri omanlaisensa.

7.2 Johtopäätökset

Kun palataan opinnäytetyöni kehittämisen tarpeisiin ja tilaajan odotuksiin, antaa opinnäytetyöni tulokset eväitä tilaajan kehittämistyöhön. Keskityin kartoittamaan monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden näkemyksiä heidän yhteisöllisyytensä tarpeesta. Opiskelijat ilmaisivat, että yhteisöllisyys syntyy opiskelijan oman aktiivisuuden kautta. Yhteisöllisyyttä lisäisi opiskelijoiden verkostoitumismahdollisuudet ja tapahtumat ammatillisella näkökulmalla. Verkkoyhteisöllisyyden kehittämiseen liittyi lähestyttävämmän verkkoalustan luominen opiskelijoille. Opiskelijat haluavat enemmän olla mukana vaikuttamassa opiskelijakunnan toimintaan. Vaikuttamismahdollisuudet täytyy olla yksinkertaisia ja sellaisia, jotka eivät sitouta opiskelijaa pidemmäksi aikaa toimintaan ja näin häiritse opintoja.

Koska tutorpalvelut saivat paljon kiitosta työpajojen tuloksissa, halusin Teams-kanavalla tuoda tutortoiminnan opiskelijoille näkyväksi. Tarkoituksena on ennakoida opiskelijakunnan aktiivitoiminnan tulevaisuutta. Koska verkko- ja monimuoto-opiskelijoiden määrä kasvaa, täytyy opiskelijakunnan ennakoida verkkotutoroinnin tarpeen kasvamista. Teamsiin luodut tutorkanavat ja tutor- profiilit nopeuttavat opiskelijoiden ja tutoreiden kohtaamista ja kanssakäymistä. Mustan hatun tuloksista tuli ilmi, että opiskelijoilla ei välttämättä ole motivaatiota itse etsiä tietoa HUMAKOn tarjoamista palveluista. Siksi tavoitteenani oli mahdollisimman yksinkertainen ja helppokäyttöinen alusta, josta opiskelijan on helppo löytää palvelut heti.

HUMAKOn verkkotoiminnan historia on värikäs ja mielestäni HUMAKO on aina rohkeasti ollut kokeilemassa uusia keinoja toiminnan kehittämiseksi parempaan suuntaan. Aina ei ole onnistunut, mutta myös epäonnistumiset ovat olleet tärkeitä oppimiskokemuksia toiminnan kehittämiseksi. Lisäsin opinnäytetyöhöni Innokylän arviointimittarin, jonka avulla verkkotoiminnan kehittämistyötä pystytään jatkossa seuraamaan. Kun mittaria käytetään tavoitteellisesti ja säännöllisesti, sen avulla pystytään havaitsemaan missä vaiheessa toiminta etenee, mitkä asiat toimivat ja mitkä asiat eivät.

Tämä opinnäytetyö tuo esiin monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden erityistarpeet ja odotukset verkkotoiminnan suhteen, mikä on aiemmin ollut vähemmän tutkittua aluetta. Tämä auttaa opiskelijakuntia ja oppilaitoksia kohdentamaan palveluitaan tarkemmin, jotta ne vastaavat paremmin erilaisten opiskelijaryhmien tarpeisiin. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää HUMAKOn ja myös muiden opiskelijakuntien verkkotoiminnan kehittämistyössä. Aihe on

ajankohtainen ja koskettaa koko opiskelijajärjestökenttää. Opinnäytetyön tulokset ovat kuitenkin räätälöity nimenomaan HUMAKOn toimintaan sopivaksi. Vastaavat työpajat muiden opiskelijakuntien järjestämänä tuottavat todennäköisesti erilaisia tuloksia.

Yhteiskehittämisen menetelmä, jossa opiskelijat osallistuvat aktiivisesti kehittämistyöhön, osoittaa tehokkuutensa ja sovellettavuutensa opiskelijakuntien toiminnan kehittämisessä. Tämä osallistava lähestymistapa voi inspiroida muita ammattialoja ottamaan käyttöön vastaavia menetelmiä, joissa käyttäjät itse ovat keskeisessä roolissa palveluiden ja toimintojen parantamisessa.

Opinnäytetyö korostaa uusien teknologisten alustojen, kuten Teamsin ja Discordin, käyttöä opiskelijakunnan toiminnassa. Näiden alustojen hyödyntäminen voi parantaa viestintää, yhteisöllisyyttä ja saavutettavuutta erilaisissa organisaatioissa. Lisäksi opinnäytetyö tarjoaa konkreettisia kehitysehdotuksia, jotka ovat sovellettavissa opiskelijakuntien toimintaan ja voivat toimia mallina muille järjestöille.

Opinnäytetyöni käsittelee ajankohtaista aihetta yhteisöpedagogin työkentältä. Erilaiset verkko-yhteisöt ja verkkoalustojen käyttö yleistyy järjestö- ja nuorisoalalla. Järjestö- ja nuorisoalan ammattilaisten tulee pysyä perässä yhteiskunnallisessa kehityksessä ja digitalisaation muutoksissa. Alalla tulee osata hyödyntää erilaisia digitaalisia ratkaisuja palveluiden järjestämiseen kohderyhmä huomioiden (Verke 2021).

7.3 Loppupohdinta

Opinnäytetyöni etenee loogisesti kohti työpajaa ja siitä kohti kehitysehdotuksia opiskelijakunnan toiminnan kehittämiseen. Avaan parhaani mukaan keskeisiä käsitteitä, tilaajan ja verkkoalustojen ominaisuuksia. Tilaajan perusteellinen esittelemineen auttaa lukijaa ymmärtämään organisaation laajuuden ja palveluiden tarpeen opiskelijoille. Koska työpajan yhtenä tavoitteena oli kartoittaa opiskelijoiden tietämystä opiskelijakunnan palveluista, on myös tarpeellista, että samat asiat tulevat ilmi myös tässä opinnäytetyössä. Halusin myös avata perusteellisesti erilaisen verkkoalustojen toiminta- ja käyttömahdollisuuksista, koska pystyin täten myös perustelemaan miksi kyseiset verkkoalustat ovat päätyneet järjestön käyttöön ja kehityskohteiksi.

Opinnäytetyöni aikana olen noudattanut opinnäytetyön eettisiä ohjeita. Minulla on vahva tietopohja aiheesta ja olen tutustunut siihen perusteellisesti koko opinnäytetyö-prosessin aikana.

Vaikka opinnäytetyöni aikataulu venyi useammalla vuodella, sain sen tehtyä loppuun. Varmistin tilaajalta heidän ajatuksiaan opinnäytetyöni suhteen ja he olivat yhä sitä mieltä, että opinnäytetyöni on yhä ajankohtainen ja haluttu. Olin myös yhteydessä tilaajaan varmistaakseni, että tietoperustani on yhä ajankohtainen ja sain siihen myös täydennystä. Yhteydenpidossa tilaajan ja ohjaajan kanssa, olisi ollut parannettavaa, mutta tarpeen vaatiessa osasin myös kysyä apua opinnäytetyöni jatkamiseen.

Tein opinnäytetyöni itse ja omana opinnäytetyönäni. Osa aineistosta oli jaettu toisen opinnäytetyöntekijän kanssa. Yhteisiä aineistoja käytin vain työpajaosiossa. Olen tietoinen, että opinnäytetyö tullaan tarkastamaan plagioinnintunnistusjärjestelmässä (Näreaho, Kettunen, Kärki & Päällysaho 2020, 3). Koska toinen opinnäytetyö on jo julkaistu Theseukseen, aineistoon liittyvistä materiaaleista löytyy yhtäläisyyksiä tämän opinnäytetyön kanssa. Opinnäytetyöt on kuitenkin rajattu niin, että ne käsittelevät eri aiheita, siksi en käsittele tässä opinnäytetyössä jäsenpalveluihin liittyvää aineistoa.

Työpajojen aikana ei kerätty mitään osallistujien henkilötietoja ylös, eivätkä työpajojen tulokset ole tunnistettavia tai mahdollista yhdistää tiettyyn osallistajaan. Työpajan alussa kerroimme osallistujille työpajan tarkoituksen ja tavoitteet. Informoimme myös osallistujia, että työpajan tuloksia hyödynnetään opinnäytetöiden tekemiseen. Työpajan osallistujille kerrottiin myös, että he saavat ottaa yhteyttä, myös työpajan jälkeenkin. Työpajaan osallistuminen oli vapaaehtoista ja tilaisuudesta oli lupa poistua (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8). Opiskelijakunta HUMAKO julkaisi myös kotisivuilleen julkiseksi esittelyn meidän opinnäytetöiden aloituksesta ja aiheesta. Tämänkin kautta opiskelijoilla olisi ollut mahdollista ottaa yhteyttä, jos esimerkiksi meidän ohjaajien nimet unohtuisivatkin. Pyrin tekemään opinnäytetyöstäni mahdollisimman saavutettavan, vältin ylimääräisten kuvien käyttöä ja hyödynsin vaihtoehtokuvauksia kuvissa. Pyrin tekemään tekstistä ja taulukoista saavutettavia ja selkeitä.

Hyödynsin tekoälyä (OpenAI) opinnäytetyössäni apuvälineenä. Lukihäiriöni takia minun on välillä haastavaa löytää tekstistä tärkeimmät pääkohdat. Kun syötin tekoälyohjelmaan tekstin se nosti tekstin tärkeimpiä kohtia, jolloin pystyin löytämään ne itsekkin tekstistä. Käytin tekoälyä apuna lauseenrakenteiden kanssa, jotka usein tuottavat minulle vaikeuksia. En kuitenkaan kopioinut suoraan opinnäytetyöhöni tekoälyn luomaa tekstiä, vaan kirjoitin ne itse lähdemateriaalia tarkastellen. Kaikki opinnäytetyön taulukot ja kuvat (paitsi Innokylän arviointimittari) ovat minun luomiani tai yhteisiä aineistoja toisen opinnäytetyöntekijän kanssa. Otin selvää In-

nokylän palvelun käyttöehdoista ja sen mukaan minulla on oikeus käyttää arviointimittaria vapaasti, kunhan sisältösivun URL-osoite ja sisällöntuottaja listataan hyvän lähdeviittaustavan mukaisesti lähdeluetteloon. Arviointimittari löytyy Innokylän sivuilta julkisesti tulostettavana versiona.

Tietopohjan kerääminen oli itselleni ehkä isoin kompastuskivi. Kun aloitin opinnäytetyöni suunnittelun vuonna 2021, oli hankalaa löytää tuoreita julkaisuja liittyen verkkotoiminnan kehittämiseen. Vaikka suunnitelmissani ei missään nimessä ollut venyttää opinnäytetyöni valmistamista, oli kuitenkin paljon helpompaa löytää ajankohtaisia ja luotettavia teoksia vuonna 2024. Tähän vaikuttaa koronan aikana syntyneet julkaisut aiheesta. Varsinkin kun kyseessä on verkkotoiminta, informaatio voi vanhentua sitä mukaa kun tekniikka kehittyy. Tietopohjassa halusin hyödyntää verkkoaineistoja ja julkaisuja, joissa hyödynnetään käsitteitä kohderyhmästäni, järjestötoiminnasta ja verkkoalustoista. Tietopohja jää kuitenkin toivottua suppeammaksi ja tieteellisempään analyysiin ja viitteiden käyttöön olisi vielä varaa. Opinnäytetyön aihe osoittautui myös hankalaksi, koska minulta itseltäni löytyy aiheeseen paljon kokemuksen kerryttämää tietoa. Oli vaikeaa löytää lähteitä tueksi, jotka vahvistaisivat argumenttejani.

Esittelin opinnäytetyöni tilaajalle. Paikalla oli HUMAKOn toiminnanjohtaja ja asiantuntija. HUMAKOn toiminnanjohtaja Suvi Torikka kommentoi opinnäytetyötäni seuraavanlaisesti:

Opiskelijakunta HUMAKOn toimintaympäristössä on tapahtunut valtava muutos viimeisten vuosien aikana, kun korkeakouluopintoja on siirretty entistä enemmän verkkomuotoisiksi ja kampuksilla tapahtuvaa lähiopetuksen määrää on leikattu paljon. Opiskelijakuntien tehtävänä on yhteisöllisyyden luominen ja edellä mainittujen muutosten myötä on tarve luoda uudet toimintatavat kampuksella tapahtuvan paikallistoiminnan lisäksi verkkomuotoisena. Opiskelijoiden tavoittamiseen ja yhteisön ylläpitämiseen tarvitaan työkaluja, joilla mahdollistetaan verkossa opiskeleville tunne siitä, että he ovat osa opiskelijayhteisöä. Tämä oli verkkotoiminnan kehittämisen lähtökohta ja tarve, johon työ perustuu. Tilaajan näkökulmasta toive oli saada ensin käsitys siitä, mitä verkko-opiskelijat ajattelevat verkkotoiminnasta ja sen eri muodoista. Tämän selvityksen jälkeen tavoitteena oli määritellä mahdollisimman kevytrakenteinen ja helppokäyttöinen verkkoratkaisu, jolla verkko-opiskelijoille tarjotaan matalan kynnyksen mahdollisuus osallistua opiskelijayhteisöön ja saada vertaistukea opintoihin.

Työn tuloksena syntyneet kehitysehdotukset ovat vastanneet tilaajan tarvetta ja toivetta. Teams-alustan käyttäminen verkkotoiminnassa vastaa hyvin helppokäyttöisyyttä, koska alusta on Humakin opiskelijoille jo käytössä muutenkin opintojen aikana. Lisäksi sisällön rakenne vastaa niitä perustarpeita, joilla verkkotoiminta voidaan lanseerata ja alkaa sitten kehittämään käyttökokemuksien kertyessä (Torikka 2024).

Tämän opinnäytetyön tekeminen oli minulle tärkeä saavutus ammatillisesti. Koen ylittäneeni itseni ja olen tyytyväinen opinnäytetyöni tuloksiin ja kehittämisehdotuksiin. Olen varma siitä, että minulle rakas opiskelijakunta saa työni tuloksista apua verkko- ja tutorpalveluihin. Tavoitteenani oli saada monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden ääntä kuuluviin ja tuomaan esiin sen potentiaalin, mitä voitaisiin saavuttaa, jos monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden yhteiskehittämistä jatkettaisiin. Kannustan opiskelijakuntaa toteuttamaan uuden työpajan samalle kohderyhmälle, jotta kehittämistyölle saataisiin jatkuvuutta. Olen oppinut paljon kehittämistyöstä, mutta tärkeimpänä olen oppinut tämän opinnäytetyöprosessin aikana luottamaan itseeni ja omaan osaamiseeni.

LÄHTEET

- Aho, Terhi 2023. Kokeilukulttuuri: johda kasvua joka päivä. (E-kirja), luku 1, 9. Alma Talent. Viitattu 28.07.2024
- Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 41§, Finlex. Viitattu 12.05.2024 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932#L4P15>
- Discord 2024a. Our story. Viitattu 17.04.2024 <https://discord.com/company>
- Discord 2024b. Developing server rules. Viitattu 24.07.2024 <https://discord.com/community/developing-server-rules>
- Haltia-Nurmi, M.; Vainio, M. & Keränen, K.2020. Yhteiskehittämisen ABC Askeleet yhteiskehittämiseen Espoon oppimisympäristöissä. Viitattu 24.07.2024 https://static.es-poo.fi/cdn/ff/1Kc-ylDIngTsd0WzBR_Y2LLjVuTACP3_tRAsvPaA8/1629461641/public/2021-08/Yhteiskehittamisen%20tyokirja_saavutettava.pdf
- Hassinen, Jukka. 2008. Kuusi ajatteluhattua – Muistiinpanoja Edward de Bonon kirjasta Six Thinking Hats (2000, Penguin Books). 5–6, 9. Viitattu 26.07.2024 https://markkinaat-tori.wordpress.com/wp-content/uploads/2009/02/debono_six_thinking_hats.pdf
- Helkama, K.; Hankonen, N.; Jaisinskaja-Lahti, I.; Liebkind, K.; Lipponen, J.; Lönnqvist, J-E.; Myllyniemi, R.; Renvik, T A. & Ruusuvuori, J. 2020. Johdatus sosiaalipsykologiaan (E-kirja), Luku 14. Ennakkoluuloisuus. Helsinki: Edita. Viitattu 27.07.2024
- Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) 2021. Iso uudistus Humakin opiskelijoiden viestintäkanaviin 1.8. alkaen! Viitattu 12.05.2024 <https://www.humak.fi/uutiset/humakin-opiskelijoiden-viestintakanavaksi-microsoft-teams/>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) 2023. Monimuoto-opinnoissa yhdistyvät erilaiset opetusmuodot ja elämäntilanteiden huomioiminen. Viitattu 06.05.2024 <https://www.humak.fi/uutiset/monimuoto-opinnoissa/>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024a. Viitattu 04.04.2024. <https://www.humako.net/>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024b. Opiskelijaedustajaksi. Viitattu 04.04.2024. <https://www.humako.net/opiskelijaedustajaksi>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024c. Edustajisto Viitattu 04.04.2024. <https://www.humako.net/edustajisto>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024d. Haku HUMAKOn keskusvaalilautakuntaan. Viitattu 04.04.2024. <https://www.humako.net/post/haku-humakon-keskusvaalilautakuntaan-5>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024e. Hallitus. Viitattu 04.04.2024. <https://www.humako.net/hallitus>

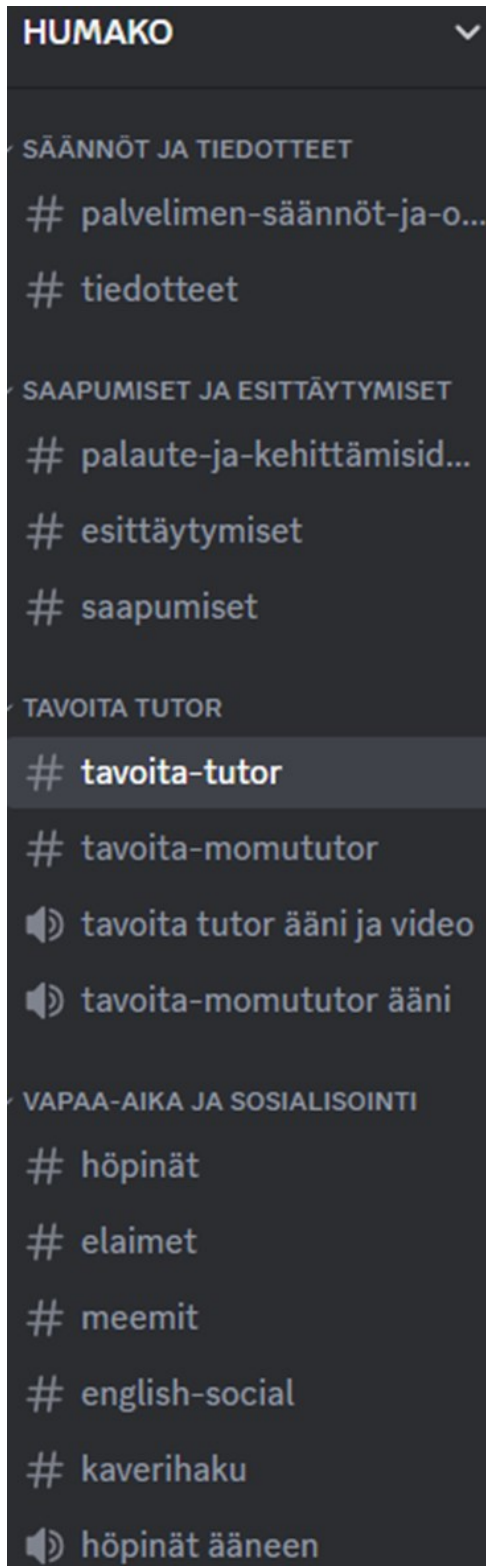
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024f. Paikallistoimijaksi. Viitattu 04.04.2024 <https://www.humako.net/paikallistoimijaksi>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024g. Kannanotto: Humanistinen ammattikorkeakoulu, ettehan unohda opiskelijayhteisön tärkeyttä! Viitattu 12.05.2024 <https://www.humako.net/post/kannanotto-humanistinen-ammattikorkeakoulu-et-teh%C3%A4n-unohda-opiskelijayhteis%C3%B6n-t%C3%A4rkeytt%C3%A4>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024h. Tavoita tutorit. Viitattu 23.07.2024 <https://www.humako.net/tavoita-tutorit/>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024i. HUMAKOn Turvallisemman tilan periaatteet. Viitattu 24.07.2024 <https://www.humako.net/content/uploads/2024/05/HUMAKOn-Turvallisemman-tilan-periaatteet.pdf>
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO 2024j. Palaute. Viitattu 24.07.2024 <https://www.humako.net/palaute/>
- HUMAKO Discord- alusta 2024. Viitattu 30.07.2024
- Innokylä 2024a, Kuusi hattua (Six hats). Viitattu 26.07.2024 <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/kuusi-hattua-six-hats>
- Innokylä 2024b, Arviointimittari. Viitattu 28.07.2024 <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/arviointimittari>
- Innokylä 2024c, Arviointimittari – tulostusversio. Viitattu 28.07.2024 https://innokyla.fi/sites/default/files/2020-03/Arviointimittari_tulostusversio.pdf
- Kallio, Kia & Karne, Kia 2022 Verkkotuutoroinnin opas- Käytännön vinkkejä verkkotuutoroinnin toteuttamiseen ja verkkovälitteiseen yhteisöllisyyteen, TUO, 3, 5-6. Viitattu 06.05.2024 <https://turkuamk.itslearning.com/eportfolio/400246/28073/>
- Kansalaisareena ry 2021, Vapaaehtoistoiminnan ennakoinnin työkirja, 7. Viitattu 18.07.2024 https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2021/04/Vapaaehtoistoiminnan-ennakoinnin-tyo%CC%88kirja-02_2021.pdf
- KOHO 2024. Korkeakoulujen opiskelijahyvinvoinnin ja ohjauksen verkosto. Yhteisöllisyyden ja vertaistuen vahvistaminen. Viitattu 18.07.2024 <https://opiskeluhyvinvointi.fi/fi/yhteisollisyys-vertaistuki>
- Kylmäkoski, Merja 2010. Avauksia yhteisöllisyyteen: Humanistisen ammattikorkeakoulun järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelmasta (YAMK) valmistuneiden mietteitä yhteisöllisyydestä. 9. Viitattu 18.07.2024 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34626/978-952-456-097-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kähkönen, Saku & Villa, Jaakko 2023. Yhteiskehittämisen opas 2021. Viitattu 05.04.2024 <https://www.puheet.com/blogi/yhteiskehittamisen-opas>
- Lappalainen, Nina. 2024. Lean-ajattelun hyödyntäminen kehittämistyöpajoissa: Tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Viitattu 25.07.2024 <https://proinno.fi/ajankohtaista/blogit/lean-ajattelun-hyodyntaminen-kehittamistyopajoissa-tehokkuutta-ja-vaikuttavuutta/>

- Lauha, Heikki. Verke 2015. Verkko nuorten kokemana ja kertomana. 12–15, 18–20. Viitattu 20.07.2024 https://www.verke.org/uploads/2021/01/9ddf835d-verkko_nuorten_kokemana_verke.pdf
- Lind, Kimmo & Tormulainen Aino. 2023 Humanistinen ammattikorkeakoulu, Osaamiskeskus Kentaur, Miksi ennakoita? Nakökulmia ja menetelmiä nuorisoalan järjestöjen ennakointiin . 5, 10–12 Viitattu 18.07.2024 https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2023/04/miksi-ennakoita-lind-tormulainen-kentauri-humak-2023.pdf?_gl=1*xmd011*_up*MQ..*_ga*_MTI-wMTczODg3MC4xNzE3NzM5ODc3*_ga_QPOHC4GQG0*MTcxNzczOTg3NC4xLjEuMTcxNzczOTkwNS4wLjAuMA..
- Lippo, Anni & Järvi, Heidi & Poikolainen, Tiina. 2022 Osallistava työpaja yhteiskehittämisen menetelmänä, Xamk. Viitattu 03.05.2024 <https://read.xamk.fi/2022/logistiikka-ja-merenkulku/osallistava-tyopaja-yhteiskehittamisen-menetelmana/>
- Microsoft 2024. Uudet ominaisuuden Microsoft Teamsissa. Viitattu 06.05.2024 <https://support.microsoft.com/fi-fi/office/uudet-ominaisuudet-microsoft-teamsissa-d7092a6d-c896-424c-b362-a472d5f105de>
- Näreaho, S.,; Kettunen, J.,; Kärki, A, & Päällysaho, S. Arene 2020. Vastuullinen oppinäyetyö – Ammattikorkeakoulujen oppinäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 27.07.2024 <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/Arenen%20ONT%20eetti-set%20ohjeet%20esitysmateriaali%202020.pdf?t=1578486373>
- Onkamo, Niina & Puttonen, Vilma 2021. FunNet-Hanke, Turvallisesti mukana – Opas turvallisemman vapaa-ajan toiminnan järjestämiseen. 81–82. Viitattu 20.07.2024 <https://oranssi.net/wp-content/uploads/2021/08/FunNet-Turvallisesti-Mukana-web.pdf>
- OpenAI 2024 ChatGPT versio 05.04.2024. Viitattu 2024 05.04.2024
- Opintopolku 2024. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 06.05.2024 <https://opintopolku.fi/konfo/fi/oppilaitos/1.2.246.562.10.69770604747>
- Pohjanheimo, Esa. 2012. Johda ihmistä: Sosiaalipsykologiaa johtajille, luku 7.2. (E-kirja) Alma Talent. Viitattu 27.07.2024
- Saaranen-Kauppinen, A.,; Lindbland, K.,; Pekanheimo, E & Muittari, J. 2018. Tartu Toimeen! Toiminnallisten menetelmien koulutusmateriaali opettajille. Viitattu 26.07.2024 <https://peda.net/jamsa/perusopetus/pp/liikkuva-koulu/to/mti/tmko:file/download/8142589deb63824fc2ce8227509fdbee6a73d099/Tartu-Toimeen-%20toiminnallisten%20menetelmien%20koulutusmateriaali%20opettajille.pdf>
- Salonen, K.,; Eloranta, S.,; Hautala, T. & Kinos, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. 18–19. 63. Viitattu 24.07.2024 <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>
- SAMOK 2023, Korkeakoulujen yhdenvertaisuusmalli, SAMOKin Yhdenvertaisuutta korkeakouluihin- hanke 2021–2023 s.19. Viitattu 12.05.2024 <https://samok.fi/wp-content/uploads/2023/08/korkeakoulujen-yhdenvertaisuusmalli-1.pdf>
- Summa, Terhi & Tuominen, Kaisu 2009. Fasilitaattorin työkirja – Menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn. Viitattu 03.05.2024 <https://fingo.fi/julkaisut/fasilitaattorin-tyokirja-menetelmia-sujuvaan-ryhmatyoskentelyyn/>

- Suomen Punainen Risti, Yksinäisyysbarometri 2023. s.6. Viitattu 12.05.2024 https://www.punainenristi.fi/globalassets/13.-uutiset/2023/yksinaisyys-koskettaa-yha-useampaa-suomessa/spr_yksinaisyysbarometri_2023_raportti.pdf
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos-THL 2021. Etäopinnot ja yksinäisyys ovat koetelleet korkeakouluopiskelijoita. Viitattu 12.05.2024 <https://thl.fi/-/etaopinnot-ja-yksinaisyys-ovat-koetelleet-korkeakouluopiskelijoita>
- The de Bono Group, Edward de Bono 2024. viitattu 26.07.2024 <https://www.debonogroup.com/edward-de-bono/>
- Torikka, Suvi 2024. VS: oppari (kesken) ja opintopisteet. Email hanna.hautamaki@humako.net 13.05.2024 Viitattu 29.07.2024
- Tuominen, T.; Järvi, K.; Lehtonen, M.H.; Valtanen, J & Martinsuo, M. 2015. Palvelujen tuoteistamisen käsikirja – Osallistavia menetelmiä palvelujen kehittämiseen, 38. Viitattu 25.07.2024 <https://aaltodoc.aalto.fi/server/api/core/bitstreams/e28a24d7-a962-4cc2-a147-fe286705f936/content>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa – Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. 8. Viitattu 27.07.2024 https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf
- Verke 2021. Nuorisotyön ammattilaisen digiosaamisen kriteerit. Viitattu 29.07.2024 https://www.verke.org/uploads/2021/05/ef90d0f5-nuorisotyon-ammattillisen-digiosaamisen-kriteerit_verke.pdf
- Yhdistyslaki 503/1989, Finlex. Viitattu 12.05.2024 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503>

LIITTEET

Liite 1. HUMAKOn Discord-palvelimen kanavat 2024

Liite 2. Työpajan palautelomake

Jäsenpalvelu ja verkkoyhteisöllisyyden työpajasta monimuoto- ja verkko-opiskelijoille palautelomake.

Koetko tullesi kuulluksi työpajassa?

1= En koe kuulluksi

5= Koen tulleetni kuulluksi

1   2   3   4   5

Millaisena koit työpajan?

Muuta kommentoitavaa, ajatuksia, ideoita, huolia, murheitä, kysymyksiä?

Liite 3. Innokylän arviointimittari (Innokylä 2024c)

Tarpeet	
Kehittämisen tulisi perustua tarpeisiin: ne kertovat miksi kehittämistä tehdään. Tarpeet ovat usein moninaisia ja ne voivat muuntua tilanteiden mukaan. Siksi on tärkeää tunnistaa haasteen kannalta merkitykselliset toimijaryhmät, toimintaympäristöt ja erilaiset tarpeet.	
	Tarpeita ei ole määritelty.
	Tarpeet on määritelty yksipuolisesti, epämääräisesti tai liian yleisiksi.
	Tarpeet on määritelty selkeästi, riittävän moninäkökulmaisesti ja niistä ilmenee miksi kehittämistä tehdään.
Perustelut:	

Tavoitteet	
Tarpeet ohjaavat tavoitteiden muotoilua. Tavoitteet kertovat mihin kehittämisellä pyritään. Hyvä tavoite on konkreettinen, täsmällinen, realistinen ja arvioitava. Tavoitteet voivat koskea mm. kehitettävän ratkaisun toteutustapaa, ominaisuuksia tai tuloksia, joita ratkaisulla halutaan saavuttaa. Tavoite voi vastata seuraaviin kysymyksiin: <i>kuka tai ketkä (saavuttaa), kuinka paljon, mitä ja mihin mennessä?</i>	
	Tavoitteita ei ole määritelty tai tavoitteet eivät ole yhdistettävissä tarpeisiin.
	Tavoitteet ovat yhdistettävissä tarpeisiin. Tavoitteet ovat yleisiä eikä niitä voi kaikilta osin arvioida.
	Tavoitteet ovat yhdistettävissä tarpeisiin. Tavoitteet ovat konkreettisia, niistä ilmenee mitä tuloksia (<i>muutoksia</i>) halutaan saavuttaa ja niiden saavuttamista voi arvioida.
Perustelut:	

Osallisuus

On tärkeää, että asiakkaat ja loppukäyttäjät sekä muut keskeiset toimijat (ammattilaiset, organisaatio, päättäjät, johto) osallistuvat kehittämisen eri vaiheisiin tarkoituksenmukaisella tavalla. Kumppanuudet tarjoavat yhteistä hyötyä asiantuntijuuden, tietojen, taitojen ja resurssien jakamisen myötä ja vahvistavat onnistumisen edellytyksiä, kun tarpeista, tavoitteista, kehitettävästä ratkaisusta, arvioinnista ja vakiinnuttamisesta on sovittu yhdessä.

	Asiakkaat/loppukäyttäjät ja muut keskeiset toimijat eivät juurikaan ole osallistuneet kehittämistoimintaan.
	Asiakkaat/loppukäyttäjät ja muut keskeiset toimijat ovat osallistuneet kehittämistoimintaan satunnaisesti tai jossain määrin.
	Asiakkaat/loppukäyttäjät ja muut keskeiset toimijat ovat osallistuneet kehittämistoimintaan riittävästi sen eri vaiheissa.

Perustelut:

Ratkaisun kuvaus

Kehitettävä ratkaisu on hyvä jäsentää kehittämisprosessin kuluessa sanalliseksi kuvaukseksi, kaavioksi, kuvioksi tms., jonka avulla kokeilu ja toteuttaminen tehdään. Jäsennyksen ei tarvitse olla valmis kokeiluvaiheessa, vaan sitä voidaan jäsentää kokeilun tulosten perusteella ja koko prosessin ajan.

	Kehitettävä ratkaisu on vasta ideatasolla.
	Kehitettävästä ratkaisusta on olemassa alustava kuvaus, kuvio, kaavio tms.
	Kehitettävästä ratkaisusta on olemassa pitkälle viety tai valmis kuvaus, kuvio, kaavio tms. tai ratkaisussa hyödynnetään valmista ratkaisua, jota sovelletaan omaan toimintaan.

Perustelut:

Vastaako ratkaisu tavoitteisiin

Kehitettävällä ratkaisulla vastataan tarpeisiin ja tavoitteisiin: miten haaste ratkaistaan? Onko kehitettävä ratkaisu perusteltu tai riittävä tavoitteisiin nähden?

	Kehitettävä ratkaisu ja tavoitteet eivät liity toisiinsa.
	Kehitettävä ratkaisu ja tavoitteet liittyvät toisiinsa vain osittain.
	Kehitettävä ratkaisu ja tavoitteet liittyvät selkeästi toisiinsa.

Perustelut:

Kokeilu

Kokeilu on hyvä tapa suunnitella ja jalostaa ratkaisua. Toimiiko vai eikö toimi, jäikö jotain olennaista huomioimatta? Ketterä arviointi on olennainen osa kokeilua ja mahdollistaa ratkaisun korjaamisen. Riippuu kuitenkin ratkaisun luonteesta missä vaiheessa ja kuinka nopeasti sitä on mahdollista kokeilla. Myös muualla kehitettyjen ratkaisujen soveltamista kannattaa kokeilla.

	Ratkaisua ei ole vielä kokeiltu käytännössä tai kokeilu on keskeytetty.
	Ratkaisua on kokeiltu käytännössä, mutta kokeilu on kesken.
	Ratkaisua on kokeiltu käytännössä ja kokeilu on päättynyt.

Perustelut:

Arviointi

Arviointi kertoo saavutettiinkö se mitä tavoiteltiin. Tavoitteiden perusteella määritellään arviointikysymykset, joihin arvioinnilla yritetään vastata, sekä arviointikriteerit tai indikaattorit, joiden avulla seuranta tai arviointi tehdään. Arviointi voi kohdistua tavoitteista riippuen ratkaisun toteutukseen tai tuloksiin ja sitä voidaan tehdä ennen, aikana ja jälkeen toteutuksen. Lisäksi on hyvä seurata mahdollisia tahattomia muutoksia.

	Tavoitteiden saavuttamista ei ole arvioitu.
	Tavoitteiden saavuttamista on arvioitu, mutta tavoitteita ei ole (vielä) saavutettu tai ne on saavutettu vain osittain.
	Tavoitteiden saavuttamista on arvioitu ja ne on pääosin tai kokonaan saavutettu.

Perustelut:

Resurssit

Ratkaisun toteuttaminen ja vakiinnuttaminen vaativat onnistuakseen resursseja. Resursseja ovat esimerkiksi aika, raha, henkilöstö sekä riittävät tiedot, taidot ja välineet.

	Ratkaisun toteuttamisen tai vakiinnuttamisen resursseja (aika, henkilöstö, raha, osaaminen) ei ole olemassa.
	Ratkaisun toteuttamisen tai vakiinnuttamisen resurssit ovat puutteellisesti olemassa.
	Ratkaisun toteuttamisen tai vakiinnuttamisen resurssit ovat riittävästi olemassa.

Perustelut:

Toteuttaminen

Onnistunut kokeilu kannattaa vakiinnuttaa arkipäivän pysyväksi käytännöksi. Vakiinnuttaminen on sitä helpompaa, mitä vahvemmin ratkaisun kannalta keskeiset toimijat ovat osallistuneet yhteiseen kehittämistoimintaan. Toisinaan ratkaisu voi olla kertaluontoisesti toteutettava, jota ei tarvitse vakiinnuttaa osaksi arkipäivän toimintaa.

	Ratkaisun toteuttamista osana arkipäivän toimintaa ei ole vielä aloitettu tai se on keskeytetty.
	Ratkaisun toteuttaminen osana arkipäivän toimintaa on käynnissä.
	Ratkaisu on vakiinnutettu osaksi arkipäivän toimintaa tai toteutus oli kertaluontoinen.

Perustelut: